

ЛЮБОВНИ РОМАНИ

MADE IN USA

63

МЕРИ ГРАНТ

ЕЩЕ ПРОЛЕТ
В ПАРИЖ

МЕРИ ГРАНТ

ЕДНА ПРОЛЕТ В ПАРИЖ

Превод: Даниела Павлова

chitanka.info

Красивата и мечтателна Жаклин се влюбва и малко лекомислено се омъжва за своя професор по история на изкуствата. Тя е на границата на отчаянието, когато се убеждава, че чувствата им не са били истински, и че в отношенията им трайно се загнезждат безразличието и досадата.

Но чаровният град на градовете, Париж, ѝ доказва, че животът може да бъде хубав, защото не всички грешки са непоправими.

I

— Извинете, мадам.

Жаклин Дантон отстъпи встрани, за да пропусне край себе си Николет, която носеше тежка табла.

Младата домашна прислужница изманипулира умело през вратата на кухнята, балансирайки с празните чаши към мивката. Остави ги там, след това взе една кърпа и изтри с нея набързо две сребърни купи, които после напълни с различни видове дребни сладки и чипс.

Преди да ги вземе, хвърли още един поглед към прозореца, огледа отражението си и пъргаво отмахна от челото си почти незабележим кичур коса. Накрая поопъна и късата си бяла престилка.

Едва сега забеляза, че през цялото време госпожа Дантон я бе наблюдавала. Николет малко се смути, бързо посегна към приготвената табла, усмихна ѝ се приветливо и изчезна от кухнята, за да посвети вниманието си изцяло на гостите на партито.

Жаклин Дантон използва възможността да се измъкне за няколко минути от разговорите и суетнята по време на приема, който съпругът ѝ даваше на своите сътрудници и студенти.

Тя се приближи до прозореца. Навън беше тихо. Нито един автомобил не смущаваше спокойствието, обхванало достопочтеното авеню в петнадесети парижки район. Не се мяркаха нито велосипедист, нито пешеходец.

За миг Жаклин се сети за центъра на града, който беше отдалечен само на няколко километра, и в който по това време се носеха, вдигаха шум и свиреха цели лавини от коли, камиони и мотоциклети.

Париж — колко често бе мечтала за този град някога. Беше си представяла как се разхожда по „Шан-з-Елизе“, как се изкачва на Айфеловата кула, как разглежда прочутите картини на Лувъра. Или пък как седи в някое от кафенетата по брега на Сена и наблюдава силуета на Нотр Дам, осветен от прожектори на фона на тъмното нощно небе.

Прокара ръка през гъстата си черна коса и въздъхна дълбоко. Бавно се обърна и погледна таблата с празните чаши.

„Професор Рупърт Дантон и неговата съпруга имат честта да Ви поканят на прием в апартамента си на улица «Дьолриш»...“

Тази сутрин бяха дошли около четиридесет госта, за да отпразнуват встъпването в длъжност на американския гост — професор във факултета по история на изкуствата при Сорбоната. Разговорите се въртяха около живописата, скулптурата, фотографията, около представянето на пластики, около значението на художествената дейност извън учебния процес, около подпомагането на авангардистките галерии, около поощряването на подрастващото поколение и около професор Дантон.

„Надарен учен — го беше нарекла една от асистентките, — истинско богатство за културния живот на Париж, вещо лице по изкуствата и един от най-големите капацитети отвъд океана.“

Жаклин седна на един кухненски стол и се усмихна горчиво. „Рупърт Дантон! Великият господин професор! Блестящо изглеждащият и почитан от всички специалист по история на изкуствата. Мъжът, който е свикнал да му се възхищават и да го уважават.“

Мислите ѝ се върнаха назад във времето, когато се запозна с Рупърт. Бе ирония на съдбата, че двамата се бяха срещнали на един прием — коктейл. От този ден бяха изминали седем години...

— Позволете да ви представя — мис Жаклин Шеридън.

В началото професорът изглежда не забеляза младата студентка. Подаде ѝ ръката си, без да я погледне в очите. Тя се поколеба за миг, след това я пое и поздрави учения, при когото искаше да се подготви през следващите два семестъра за своя заключителен изпит в университета на щата Илинойс в Урбана.

— Радвам се да се запозная с вас.

Никога не разбра дали звученето на гласа ѝ, или просто някаква случайност беше накарала професор Дантон да я изгледа така учудено и да повдигне вежди.

— Радостта е изцяло моя.

Това беше първото изречение, което чу от устата му. Последва дълъг разговор, който в началото засягаше въпроси, свързани с нейното следване, след това по-нататъшното ѝ образование и накрая лични неща. Когато два часа по-късно се сбогуваше със своя бъдещ професор, бяха се уговорили да направят пътуване до езерото „Мичиган“ през уикенда.

Първата среща бе последвана от други. Най-накрая Рупърт Дантон я покани за една неделна почивка в своя дом в Роки Маунтънс. Когато Жаклин се поколеба, ѝ каза:

— Трябва да ти призная нещо.

Тя преглътна и сведе поглед.

„Така си и знаех — рече си. — Сега ще и каже, че е женен, че жена му вече не го разбира и че скоро ще поиска развод...“

Но Рупърт Дантон я изненада с неочаквано обяснение.

— Обичам те.

Жаклин го погледна така, сякаш думите му достигаха до нея много отдалеч.

— И бих искал да се ожения за теб — добави той.

Прекараха чудесна почивка, а Жаклин имаше чувството, че изведнъж животът ѝ се е превърнал в сън, който никога вече няма да свърши. През следващите седмици Рупърт разказваше на всички свои познати и сътрудници за планове си за женитба, а точно шест седмици по-късно потеглиха към Карибските острови на сватбено пътешествие. Санта Лучия, Барбадос, Насау... слънце, море, палми и едно неопишуемо чувство на щастие, за което Жаклин години по-късно все още можеше да си спомни.

Когато отново се върнаха в Илинойс, тя се премести в къщата му в покрайнините на Урбана — съвсем близо до университета.

— Мисля, че е време отново да се погрижа за семестриалната си работа — каза му, когато първата сутрин Рупърт се разделяше с нея, за да изнесе лекция.

— Да не би да искаш да продължиш следването си? — отвърна той с невярващ израз на лицето. — Сега, когато си моя жена?

Жаклин го гледаше изненадано.

— Защо не?

Същата вечер, след като се нахраниха, подробно обсъдиха проблема. Рупърт Дантон изтъкваше безброй причини, защо за Жаклин било по-добре да прекъсне следването си. Като жена на професор щяла да бъде привилегирована спрямо другите, той пък пристрастен към студентите си и така нататък...

Накрая Жаклин отстъпи.

— Но това не означава, че отсега нататък ще трябва да бездействаш — каза мъжът ѝ. — Първо, в тази страна има куп художествени изложби, които не бих искал да посетя сам. И второ — в кабинета си спокойно бих могъл да ползвам услугите на сътрудничка, която разбира от история на изкуствата.

Жаклин се хвърли на врата му. „Това значи е причината, поради която не иска да продължа следването! Той желае да съм близо до него, да работи заедно с мен! Чудесно — мислеше си тя. — Вече няма да уча в аудиторията, а чрез практическа дейност с Рупърт. И същевременно ще му помагам да напредва в кариерата.“

Вратата на кухнята се отвори и на прага се появи Николет.

— О, простете, мадам — младата прислужница забеляза съпругата на професора до масата.

Жаклин вдигна глава.

— Влезте — каза тя, но французойката вече беше затворила вратата след себе си.

— Да напредва в кариерата... — тихо изговори Жаклин на себе си.

И действително — междувременно съпругът ѝ беше направил кариера. Лос Анжелис, Ню Йорк и Бостън бяха етапите на неговото развитие като специалист по история на изкуствата. Беше написал две книги, зад себе си имаше много изяви по радиото и телевизията. Беше държал речи при откриването на галерии и при представянето на пластики на известни художници, а по време на един прием в Белия дом заедно с други величия на науката и културата беше вечерял с президента.

Но кой беше свършил предварителната работа по книгите? Кой беше съставил и написал ръкописите на речите по неговите опорни точки? Кой се беше грижил за това професорът да пристига винаги

навреме на уговорените срещи из цялата страна? Кой уреждаше билети, резервации на хотели, коли под наем и всичко, свързано с неговите изяви?

„Седем години“ — мислеше Жаклин. Седем години, през които на нея ѝ ставаше все по-ясно, че в центъра на живота на мъжа ѝ стоеше само една-единствена личност: самият Рупърт Дантон.

Отначало не искаше да повярва. Но с времето първоначалното предчувствие постепенно се превръщаше в сигурност. Накрая, като че ли всяко действие на съпруга ѝ целеше само да докаже правилността на предположението ѝ.

Жаклин мислеше за изминалите седмици. Преместването от Бостън в Париж. Полетът до Европа. Първите дни в хотела на площад „Конкорд“. Разходките из парковете на града, първите срещи с неговите жители...

За един кратък период от време тя се бе надявала, че тук, в Европа, всичко щеше да бъде по-различно. Че ще може да остави сенките на миналото зад себе си, както остави апартамента в централната част на Бостън. Че тук Рупърт и тя отново щяха да намерят път един към друг и да започнат отначало.

Тя стана и отново пристъпи до прозореца.

— Не — тихо си каза и се сепна.

Сякаш се изплаши от категоричността на думите. От другата страна на улицата се отвори градинска врата и една жена излезе на тротоара. Огледа се на двете страни и бавно се отправи към близкия парк.

— Извинете, мадам...

Жаклин се обърна. Николет направи безпомощна физиономия и повдигна ръце.

— Много съжалявам, че ви преча, но...

— Влизайте спокойно — Жаклин дружелюбно се усмихна на младата францужойка.

Явно облекчена, прислужницата влезе в кухнята, издърпа от едно руло книжна салфетка и си избърса ръцете, преди да извади от хладилника каната с изстудения портокалов сок.

Жаклин наблюдаваше прислужницата, докато работеше. Със своите къси черни коси, будни кафяви очи и с енергичната си походка Николет беше типично френско момиче. Тя изглеждаше винаги в

добро настроение и излъчваше оптимизъм, който неведнъж беше помагал на Жаклин да се отърси от мрачните мисли. Въпреки това Николет беше чувствителна и удивително тактична. Тя никога не досаждаше и не натрапваше на Жаклин своята веселост, когато усетеше, че съпругата на професора не е в подходящо настроение.

Изведнъж младата американка забеляза, че вече са минали повече от десет минути, откакто се е оттеглила от задълженията си на домакиня. Разбира се, дори не допускаше, че липсва на съпруга си — малко след началото на приема той вече се беше задълбочил в разговор, който ангажираше цялото му внимание. Негова събеседничка беше една млада, красива студентка, която също така го боготвореше, както и една друга — преди седем години, в Илинойс...

Жаклин тръгна към вратата, отвори я и излезе в коридора. Стаите в апартамента бяха с високи тавани, украсени с изкусно изработени гипсови орнаменти. Къщата бе построена в началото на века и от четиридесет години служеше на Сорбоната за квартира на чуждестранните гост-професори и техните семейства.

— Ах, мадам, вече ни липсвахте — каза дребен, набит мъж с рогови очила, който държеше коктейлната си чаша с две ръце пред гърди.

Жаклин му се усмихна.

— Всъщност не бяхме съвсем единомдушни дали втората книга на съпруга ви се занимава с епохата на кубизма, или с тази на дадаизма.

— Нито с едната, нито с другата — отговори домакинята. — Касае се за сравнителен анализ на творбите на Кандински и Бретон.

Тя продължи през една от двукрилите врати, които свързваха коридора с двете дневни стаи на апартамента.

— Госпожо Дантон — каза слаб млад мъж с никелирани рамки на очилата, който явно полагаше големи усилия да прилича колкото се може повече на своя образец Толуз-Лотрек.

Жаклин се спря и го погледна.

— Както се чува, преди няколко седмици съпругът ви е вечерял с президента на вашата страна. Разкажете ни, моля ви, за какво са разговаряли господата.

— Съжалявам, но аз самата не присъствах на приема — отвърна Жаклин и продължи.

Въпреки присъствието на многото гости и пролетните температури, тя започна леко да трепери. Реши да си вземе жилетката и да я наметне върху раменете си.

Когато напусна по-голямата от двете дневни, погледът ѝ попадна на мъжа ѝ. Рупърт Дантон продължаваше да разговаря със същата млада дама, както преди половин час. Изглежда прекрасно се забавляваше.

— Мадам, трябва да ви призная нещо.

До нея се приближи възрастен господин със сребристи коси и червен карамфил, забоден в илика на тъмносиньото му сако.

Тя го погледна и се помъчи да се усмихне.

— Сред всички жени тук вие определено сте най-хубавата — каза мъжът и вдигна чаша.

Жаклин умело прикри моментално обзелата я стеснителност.

— Това е голям комплимент — намеси се друг господин. — Мосю Льогран е един от най-добрите фотографи в града ни и има безпогрешно око за истинската красота.

— Това е голяма чест за мен — отвърна младата американка.

— Е — каза господин Льогран и отново свали чашата си, — всъщност допусках, че ще срещна като домакиня една толкова красива жена. В края на краищата мистър Дантон е известен човек с изискан вкус.

Усмивката замръзна на устните ѝ. Въпреки това, положи всички усилия да скрие истинските си чувства, кимна на обкръжаващите я възможно най-любезно и продължи да върви през рояка от гости.

Тя се зарадва, когато след по-широка обиколка отново беше стигнала до вратата към коридора. Спря се до една палма, висока колкото човешки бой, за да си отдъхне. Колкото се може незабележимо погледна ръчния си часовник.

— Човек би могъл да си помисли, че подобни приеми не ви харесват особено — прозвуча изведнъж нежен, дълбок глас.

Жаклин се обърна и видя лицето на един от мъжете, които преди няколко минути разговаряха с асистента на съпруга ѝ.

— Какво ви кара да мислите така?

Тя се постара гласът ѝ да прозвучи колкото се може по-учудено, но младият мъж само се усмихна и замълча.

— Лъжете се, ако смятате, че не се забавлявам добре — продължи Жаклин и в същия момент се ядоса на собствените си думи.

Погледна го в очите. Те бяха тъмни като косата му и въпреки веселия израз на лицето му бяха много сериозни.

— Не мисля, че се лъжа — тихо отвърна той.

Жаклин усети как лицето ѝ леко поруменя.

— И... и... защо си въобразявате, че сте прав?

— Аз съм художник. А за да можеш да рисуваш добре, трябва първо да умееш да наблюдаваш добре.

— Вие сте ме наблюдавал?

— Да. — Младият мъж погледна към другите гости в дневната. — И забелязах, че няколко пъти се ядосахте на изказванията на вашите събеседници.

Жаклин хвърли поглед зад него. За миг се изплаши, че някой от гостите може да чуе думите му.

— Не се страхувайте — успокои я той. — Нямам намерение да ви компрометирам.

— А какво?

— Просто да поговоря с вас.

Николет мина покрай тях на път за кухнята, носейки във всяка ръка, но една табла.

— И защо точно с мен? — Жаклин махна няколко косъмчета от челото си.

— Защото имате най-хубавите очи, които някога съм виждал.

Американката се сепна за миг, след което сведе поглед. Когато отново погледна към младежа, забеляза, че през цялото време той неотклонно я бе съзерцавал.

— Сигурна съм, че в този град има една дузина жени с хубави очи.

— Не искам да оспорвам това — отвърна той, — но то не променя факта, че вашите са най-хубави. С удоволствие бих ви нарисувал.

Смехът на двама от гостите, стоящи близо до Жаклин, я накара да погледне за миг встрани. Така погледът ѝ попадна на мъжа ѝ, който махна с ръка на прислужницата от другия край на стаята и подаде на събеседничката си още един коктейл.

— Да не би да сте от студентите на съпруга ми?

Младият човек кимна. Погледите им се срещнаха и първоначалната ѝ стеснителност я напусна.

— Какво искате да правите, след като завършите?

— Да рисувам. Просто да рисувам.

На някои от гостите им пролича първото въздействие на коктейлите. Смехът стана по-силен, а първоначалната въздържаност бе отхвърлена.

— Много е трудно да се живее от това — отбеляза Жаклин.

Студентът се усмихна.

— Откъде знаете?

— Самата аз следвах изкуство и от седем години работя за моя съпруг. През това време се запознах с много художници. Не бяха много тези, които можеха да живеят само от изкуството.

— Колко от тези, които сте срещнала, са опитали сериозно?

Тя се замисли.

— Малко са, наистина.

— Виждате ли. Става въпрос затова да се опита. Преди всичко човек не трябва да позволява да го обезкуражават предварително.

— О, съжалявам, ако думите ми са прозвучали така. Определено не това беше намерението ми.

Той ѝ се усмихна.

— Впрочем аз и не изисквам от вас да ме поощрявате в намерението ми. В крайна сметка това е мое собствено решение и аз самият трябва да нося отговорността за него.

Някой от гостите явно беше разказал виц, който в момента се предаваше от уста на уста. От всички ъгли към тях напираше гръмък смях.

Жаклин замълча и погледна ръцете на своя събеседник.

— Знам какво мислите сега.

Думите му я изненадаха.

— Предполагате, че произхождам от заможно семейство и затова мога да си позволя подобни мечти, нали?

— Лъжете се — тя бавно заклати глава. — Първо, не мисля, че при вашите планове става въпрос за мечти. От друга страна предполагам, че не богатството на родителите ви е основата за тях.

— А какво?

За първи път от началото на разговора им в тона му имаше нещо изискващо.

— Просто вашата самоувереност.

Студентът прокара пръсти през гъстата си коса.

— Мислите ли, че това е отрицателна черта на характера?

— О, не — отвърна Жаклин, — напротив. Тъкмо за един художник разумната самоувереност е безценна помощ. Докато обкръжаващите го не оценяват работата му, не му остава нищо друго, освен да се надява, че все някога ще успее да пробие. А единственият извор, откъдето може да черпи тази сила, е вярата в самия себе си.

— Много добре го казахте.

Жаклин се усмихна, надявайки се, че този път студентът няма да отгатне мислите ѝ. Докато изричаше последните изречения, беше ѝ хрумнало, че през последните години нейната собствена самоувереност съществено бе отслабнала. А с нея и силата да се наложи, да се самоосъществи, да вземе съдбата си в собствените си ръце...

Никога преди не бе забелязвала така ясно този факт, както сега. Като че ли в живота ѝ се бе извършила промяна, която незабележимо и без всякакво предупреждение щеше да ѝ отнеме радостта от живота. Бавно, но с неизбежно постоянство щастливата студентка Жаклин Шеридън се бе превърнала в отпаднала духом, страхлива и бягаща от живота професорска съпруга. Докато, на пръв поглед професионално и обществено ангажирана, бързаше от успех към успех до рамото на мъжа си.

До рамото на мъжа си...

— Може би пак ще имаме възможност да си поговорим.

Думите на студента я изтръгнаха от мислите ѝ. Вероятно си мислеше, че тя не иска да говори повече с него.

— Много ми беше приятно.

На Жаклин ѝ се стори, че по време на разговора е изгубила представа за време и пространство. Някои от гостите вече си тръгваха и тя се сбогува с тях. Погледна часовника си и установи, че от пристигането на първите посетители вече бяха изминали два часа.

Студентът, който беше отстъпил място на другите гости, отново се приближи и каза:

— Довиждане.

Жаклин му подаде ръка. В същия момент една ръка обгърна кръста ѝ.

— Надявам се, че се забавлява добре, скъпа.

Беше мъжът ѝ, който неусетно се бе приближил до нея. Той вдигна едната си ръка, за да се сбогува със съпругеската двойка, която тъкмо се насочваше към изхода.

— И не забравяйте двадесет и четвърти — каза пълният набит мъж с роговите очила.

— В никакъв случай — отвърна Рупърт Дантон, — жена ми и аз ще се радваме да ви посетим.

Преди младата жена да успее да каже още нещо на студента, той кимна за сбогом и напусна дневната.

— Е, скъпа — каза професорът, след като и последните гости си бяха отишли, — не мислиш ли, че нашето малко парти имаше голям успех. Присъстваха някои важни личности — мосю Жордан, професор Мейбеч, госпожа Делатр от Академията...

Жаклин обърна поглед към него.

Самата тя не можеше да разбере защо му се усмихваше.

II

— Добър ден, мадам, добър ден, мосю.

Николет влезе в обляната от слънчева светлина трапезария и постави таблата с кафето и горещите виенски кифлички върху малка помощна масичка. След това напълни чашата на Жаклин до половината, а тази на професора почти до горния ръб. Накрая взе малката каничка с предварително затоплено мляко и заля изпускащото пара кафе, чийто аромат започна да изпълва цялата стая.

— Много благодаря — каза младата американка и се усмихна мило на Николет, докато тя поставяше хрупкавите златистокафяви виенски кифлички в едно плетено панерче.

Николет се оттегли с едно: „Добър апетит“ и по обратния път за кухнята взе със себе си двете празни чаши, в които преди няколко минути бе сервираше на господина и госпожата прясно изстискания портокалов сок.

Професор Дантон едва ли забеляза присъствието на младата францужойка. Поставил очила със сребърна рамка на носа си, той се беше задълбочил в трите сутрешни вестника, които, както всеки ден, Николет му бе оставила до приборите за закуска.

Жаклин отпи от своето кафе с мляко и погледна навън през високите прозорци на стаята. Трапезарията се намираше в задната част на апартамента и от мястото си на масата можеше да вижда градината. Макар че тя беше малко позанемарена от предшествениците на семейство Дантон, Жаклин харесваше леко буренясалите храсти и живия плет, който обграждаше парцела в незастроената редица. Навсякъде по високите дървени преградни стени, спиращи вятъра, се виеха нагоре зелени растения, които придаваха на градината, собствен самобитен вид.

Младата американка обичаше нежната сила, с която природата тук се мъчеше да промени създадения от човешка ръка ред по свой собствен начин. Като че ли се водеше бавен тих спор, в който

съперничеството на природните сили винаги водеше до нови форми на хармония.

— Изглежда мосю Гару не смята за необходимо да представи на своите читатели френското издание на книгата ми — каза Рупърт Дантон и остави вестника, който току-що бе затворил.

Жаклин го погледна. Господин Гару беше от най-уважаваните журналисти изкуствоведи във Франция и редовно пишеше статии за един от парижките вестници.

— Днес на всяка цена трябва да се обадя на издателя си и да го попитам какво възнамерява да направи, за да напомни на мосю Гару, че длъжността му не почива на наследствена аренда.

С презрителна усмивка професорът отхапа част от виенската си кифличка и посегна към чашата с кафе.

В градината зачурулика птичка и Жаклин обърна поглед натам. Загледа се в короната на дървото, което се намираше в задния край на градината, и откри мъничкия посетител върху един от най-горните клони. Той възбудено поклащаше опашка нагоре-надолу и с цяло гърло даваше израз на радостта си от прекрасното пролетно време.

— Би било мило от твоя страна, ако можеше да ми събереш статиите за художествената изложба в галерия „Берлион“ от списанията, които ти донесох миналата седмица.

Рупърт Дантон погледна жена си над ръба на очилата.

Тя откъсна поглед от птичката, която междувременно се беше спуснала на един храст съвсем близо до прозореца, и се обърна към него.

— Вече прикрепих статиите в папка и ти ги оставих на писалището. Също и бележките върху едно обсъждане по радиото.

Рупърт Дантон остави чашата си и кимна признателно.

— Много добре. В такъв случай още днес ще мога да взема със себе си сведенията и да ги дам на някоя асистентка за фотокопиране.

Той погледна часовника си.

— Мисля, че е време да тръгвам. Дюфур искаше да обсъди с мен още една подробност по повод приема в края на месеца. Нали ти казах за това?

Младата жена кимна. Вече няколко пъти й беше споменавал, че след около четири седмици кметът ще дава прием, на който бяха поканени всички чуждестранни гост-професори на Сорбоната.

Рупърт Дантон избърса със салфетка устата си и стана. Отиде до шкафа и взе коженото си куфарче, от което извади ключовете за колата.

— Надявам се, че ще прекараш деня приятно — каза той и я целуна по челото.

Не дочака отговора ѝ и тръгна към вратата. Жаклин го чу как излезе в коридора и там се спря.

— И още нещо — добави. — За малко щях да забравя да ти кажа. По всяка вероятност довечера ще приключа по-късно от обикновено. Административна работа, нали знаеш...

Тя кимна.

— Не ме чакай за вечеря. Ще си взема нещо в университета. Ако не успея, Николет винаги може да ми приготви нещо набързо.

Рупърт Дантон вдигна ръка за довиждане и затвори вратата след себе си.

Няколко мига Жаклин остана втренчена в някаква празна точка, после отметна коси назад и отново се обърна. Избута встрани чинията си и се отдаде на мислите си. Бяха изминали шест седмици, откакто тя и мъжът ѝ се бяха приземили на летище „Шарл де Гол“ и бяха стъпили на френска територия.

Тя още веднъж си спомни пътуването им до хотела на площад „Конкорд“. Денят беше хладен, но слънчев. Небето над града беше наситено синьо и така всички забележителности, които Жаклин познаваше от книги и пощенски картички, изглеждаха точно като на снимките.

За първи път в живота си беше видяла смесица от стари и нови сгради, от исторически и модерни постройки. За първи път беше минала улици и площади, където се възправяха паметници на стотици години, напомнящи на всяка крачка на хората за собствената си история.

После в противовес на това хотелът — комфортно и щедро обзаведен — в момента, в който влезе в него, сякаш я върна обратно в Америка.

Но само няколко дена по-късно тя и Рупърт се бяха преместили на авеню „ДьоЛриш“. Всичко беше скоро подновено и подредено според представите на професора. Той искаше да я изненада и ѝ беше казал, че би желал да я вземе със себе си в таксито до петнадесети район, за да можела да види едно жилище.

Прекрачвайки прага на апартамента, на Жаклин почти ѝ се зави свят при вида на високите пищно украсени с орнаменти стаи, на изисканото обзавеждане със стилни мебели и сполучливата комбинация между традиционни елементи и най-модерна техника, като например в кухнята.

— Харесва ли ти? — бе попитал Рупърт, след като разгледаха всички помещения.

— Тук е като в сън — беше отговорът ѝ.

— Тогава остани тук още сега. След един час ще накарам да докарат багажа от хотела.

Жаклин си спомни безсловесността, която я беше обхванала след думите на мъжа ѝ.

— Искаш да кажеш, че това ще...?

— Разбира се. Това ще бъде нашият дом през следващите години.

Минаха няколко минути, докато свикне с тази мисъл, а след това ѝ се стори, че това трябваше да бъде началото на един нов живот. Всичко, което се бе случило досега, щеше да бъде само предисторията на онова, което щеше да започне тук.

Тя си спомни сълзите, които изпълниха очите ѝ, когато Рупърт излезе и тя застана сама до прозореца на дневната. Изведнъж я бе обхванало неописуемо чувство на щастие, срещу което не можеше да се бори.

Ново начало...

Жаклин отпи още една глътка от чашата си. Междувременно кафето беше изстинало, а вкусът му бе станал блудкав и изветрял.

В четвъртък щяха да се навършат шест седмици, които дележа онзи ден от настоящето. Четиридесет и два дни, през кои го все ясно виждаше, че и Париж нямаше да ѝ донесе това, за което толкова дълго бе копняла...

— Желаете ли още едно кафе, мадам?

Жаклин се стресна. Не беше забелязала влизането на Николет.

— О, простете, мадам. Съжалявам, ако...

— Няма нищо, Николет. Можете да прибирате, приключих със закуската.

Американката погледна приятелски младата прислужница, която постави съдовете върху сребърната табла и отиде в кухнята. Жаклин поседя на масата още доста време, наблюдавайки през прозореца как

слънцето бавно се изкачваше над покривите на града и караше всичко да сияе с топъл блясък. После се приближи до големия прозорец към градината и го отвори.

След няколко минути типичният мирис на пролетта изпълни стаята.

Тя затвори очи за миг и дълбоко пое въздух. Обзелото я чувство на благодарност я накара да си спомни редовете, които беше написала в дневника си след онази неделна почивка в Роки Маунтънс.

„Не знам дали безкрайният покой на върховете или самотата на дивата природа превръщаха всеки миг от тези дни във вечност и правеха всички впечатления и чувства по-силни, отколкото ги бях усещала досега. Дали кристалночистият въздух или ароматът на разпукващите се пъпки, гладката повърхност на планинското езеро или наситеното синьо на небето сътворяваха магията на тези дни? Или просто любовта, която изпитвах към него, беше тази, която караше всичко видяно или преживяно някога да изглежда в друга светлина...?“

Един самолет почти безшумно се издигна в синьото небе. Жаклин го проследи с поглед, докато можеше да се различи в далечината само като малка черна точка.

„През последните дни представата ми за хода на времето отново се промени. Досега винаги бях нетърпелива, едва дочаквах смяната на стария ден с нов, бях винаги любопитна какво ли щеше да донесе бъдещето. Но след тази неделна почивка, като че ли за първи път в моя живот мигът получи истинско значение, като че ли за първи път разбрах, че не живея само утре, вдругиден, а също и днес, сега, в този момент... Колко по-богато ми се струва моето съществуване чрез това познание... Изглежда едва чрез любовта щях да разбера какво означава животът.“

Тя се усмихна, но в усмивката ѝ нямаше горчивина. Затова пък усети в себе си дълбока тъга. Колко много се беше променил животът ѝ оттогава досега! Каква разлика между дълбокото чувство на щастие и бликащата жизнерадост на онези дни и сегашните ѝ усещания! Сякаш преди седем години друг човек беше написал редовете в дневника.

Младата жена се обърна и облегна глава назад на стената. Погледът ѝ бавно шареше из стаята. Знаеше, че няма никакъв смисъл да продължава да се връща в спомените си. Трябваше да мисли за други неща. Трябваше да се опита да се разсее, за да не се заплете отново в мрежата от безнадеждни чувства.

Тя се отправи бавно към издяланото от дърво писалище, върху което Рупърт беше поставил няколко снимки. Сватбената фотография, до нея снимка, която им беше направил младеж от Ямайка на плажа в Барбадос. Отпред снимка, на която бяха те двамата на коктейл — парти в Лос Анжелис в чест на художника Кристо. Над писалището имаше две фотографии на Жаклин, направени от Морт Грант, приятел на мъжа ѝ и един от най-известните фотографи в Съединените щати. От тях я гледаше усмихната, леко замечтана „жена, за която много мъже завиждат на професора“, както се бе изразил фотографът в деня на снимките.

„Завиждат“. Колко често беше чувала тази дума от устата на своите събеседници. „Вие сте щастлива, имате успехи и състояние. Омъжила сте се за възхитителен мъж и сте избрала професия, която не само ви доставя радост, а ви кара да работите заедно и в ежедневието. Вие притежавате всичко, за което една жена изобщо може да мечтае.“

Жаклин прехапа долната си устна. Дали действително нейната собствена неблагодарност се беше домогнала до чувствата ѝ през последните години? Дали с течение на времето се беше отучила да се радва на нещата, които едва съвместният живот с Рупърт бе направил възможни за нея?

Не. Жаклин поклати глава сякаш искаше да подкрепи собствените си мисли. Не беше неблагодарна спрямо мъжа, до когото живееше вече седем години. И никога не беше забравяла, че съвместният живот с него ѝ беше осигурил достъп до един свят, който иначе никога нямаше да види.

Но тъкмо там беше въпросът. Сега живееше при условия, за които като младо момиче се осмеляваше само да мечтае. И въпреки това...

Жаклин спря. Отново достигна същата мъртва точка, в която мислите ѝ засядаха в задънена улица. Въпросът, на който не можеше да даде отговор, беше: защо?

Защо чувството на радост от съществуването беше отстъпило пред една вътрешна пустота и охлаждане на чувствата? Защо не можеше в ден като днешния, весело и спокойно да се наслаждава на всичко, което ѝ предлагаше животът? Защо постоянно изпадаше в състояние на меланхолия и униние?

Всичко това тя можеше да си обясни толкова малко, колкото и факта, че издигането на мъжа ѝ през последните седем години от месец на месец все по-малко я интересуваше. Че междувременно беше стигнала до положение, в което собственият ѝ мъж ѝ стана безразличен и вече не я засягаше, когато на прием в собствения им дом той се грижеше повече за една студентка художничка, отколкото за останалите гости.

Как можа да се случи всичко това? Какво беше превърнало с течение на времето буйния огън на чувствата във все по-слабо тлееща жаравата?

Все същият въпрос. Ден след ден. И отново никакъв отговор.

Жаклин отиде до прозореца и пак го затвори. Поколеба се един миг и напусна трапезарията.

— Желаете ли нещо, мадам? — попита Николет, която в същия момент се появи на кухненската врата. В ръцете си държеше кърпа.

— Не, благодаря — тя се запъти към едната от двете дневни, но се спря и добави: — Ще отида в града. Днес няма нужда да приготвяте обяд.

Прислужницата мигновено подсуши ръцете си в кърпата.

— Ще ви извикам такси, мадам.

— Оставете — усмихна се младата жена. — Аз сама ще си го поръчам.

— Но, мадам... — гласът на Николет беше почти възмутен. — Недейте, аз ще уредя този въпрос.

Жаклин кимна и погледна ръчния си часовник. Беше малко преди девет. Приближи се до прозореца и погледна навън към улицата.

Възрастна съпругеска двойка вървеше ръка за ръка към парка. В свободната си ръка мъжът държеше въженце, а вързаното за него дребно кученце се мъчеше да подуши колкото се може повече дървета и храсти.

„Жалко“ — помисли си Жаклин. Наистина жалко, че младата францужойка, която водеше домакинството ѝ, беше толкова усърдна и услужлива. С какво удоволствие би поговорила с нея за някои лични неща и би споделила част от въпросите, които ден след ден напиреха в главата ѝ!

Но като че ли между тях съществуваше невидима стена. Когато преди няколко дни я беше попитала за семейството ѝ, Николет се измъкна с учтиви, но нищо не казващи отговори.

Жаклин трудно можеше да разбере подобна резервираност. Тя идваше от страна, в която хората общуваха помежду си открито и без фалшиви задръжки.

Голям бял облак закри за момент слънцето, но скоро след това се понесе нататък по наситено синьото небе и даде път на силните, топлещи лъчи, които потопиха всичко в чудна ярка светлина.

Младата жена се обърна и излезе в коридора. Отиде до гардероба и взе палтото си и белия копринен шал. Тъкмо ги бе свалила от закачалката, когато Николет се приближи до нея и ѝ помогна при обличането.

Шумът на приближаваща се кола проникна от улицата в апартамента. Автомобилът спря и двете жени чуха хлопването на врата.

— Това сигурно е таксито, което поръчах, мадам.

Николет направи няколко крачки напред и отвори входната врата на апартамента.

— До скоро — каза Жаклин с усмивка.

— Довиждане, мадам. Желая ви приятен ден.

Младата домашна помощница изчака, докато съпругата на професора слезе до първото стъпало, хвърли ѝ още един бърз, приветлив поглед и затвори.

Таксито беше спряло точно пред вратата. Щом видя Жаклин, шофьорът отвори предната врата и я задържа така с елегантен жест.

— Добър ден, мадам — поздрави учтиво той и тя му отвърна.

Мъжът беше дребен, но със силно, почти атлетично телосложение. Като повечето от колегите му беше с късо подстригани мустачки и гъста, плътно прилепнала черна коса.

Жаклин седна в колата.

— Къде желаете да ви откарам, мадам? — попита шофьорът, след като настрои таксиметъра.

— До галериите „Ла Файет“.

— Добре, мадам.

Таксито плавно потегли и до първата пресечка съвсем слабо увеличи скоростта си, така че младата американка имаше възможност още веднъж да погледне през страничния прозорец фасадата на жилището си.

Но скоро я налегнаха други мисли. Докато при първата пресечка шофьорът завиваше надясно и поемаше по директния път към Сена през Севърската порта, тя се питаше дали решението ѝ да посети някой от големите магазини е правилно, или не.

Допреди малко ѝ се струваше, че ако отиде сред хора, ще може да се освободи от тягостния унес. Но сега тук, в таксито, вече се чувстваше много по-добре и отиването ѝ в изкуствената атмосфера на някакъв магазин ѝ се стори почти пропиляване на хубавия слънчев ден.

Бяха стигнали до улицата, която водеше към центъра на града по продължението на брега на Сена. Обградена от двете страни от високи дървета, синята вода спокойно се носеше. Една самотна лодка — доста потопена от тежкия си товар — тихо се плъзгаше по реката.

Група младежи в леко пролетно облекло пресякоха шосето и принудиха шофьора малко да намали скоростта. Жаклин обърна глава леко встрани и ги проследи с поглед, докато изчезнаха в потока от пешеходци, които хубавото време бе привлякло край реката.

След едно последно кръстовище таксито паркира в малкото пространство между две спрели товарни коли.

— Пристигнахме, мадам — каза шофьорът и се обърна към пътничката си.

Жаклин извади портмонето от чантата си и плати таксата плюс солиден бакшиш.

III

С влизането си в магазина Жаклин мигновено се почувства върната обратно в Ню Йорк, Бостън или Чикаго. Гигантските размери на търговските зали, огромното и необозримо предлагане, различието и многообразието на стоките, непрекъснатото въздействие на рекламите от високоговорителите, приканващи купувачите да не изпускат тази или онази възможност — всичко се различаваше от магазините в нейната родина само по това, че тук се говореше на френски, а не на английски.

Жаклин се изкачи на първия етаж по един от ескалаторите и се отправи безцелно към щандовете, по чиито рафтове стотици парфюми на международни производители чакаха своите купувачи. Тя спря пред един и плъзна поглед по изложените шишенца — само тук навярно бяха повече от сто.

Младата американка продължи нататък. На втория етаж бяха изложени спортни стоки и модни дрехи за свободното време. Тя мина покрай няколко щанда, на които бяха показани модерни неофициални костюми в тропически стил. После погледът ѝ попадна на интересен вид светли, пъстри блузи, които веднага ѝ харесаха. Приблужи се и сравни два особено красиви модела. Единият имаше пъстър хавайски мотив с щамповани цветове, другият беше в кремав тон, доста незабележим, но не по-малко хубав от първия.

Няколко млади жени се приближиха и започнаха шумно да обсъждат блузите. Жаклин тъкмо беше решила да купи кремавия модел, когато една от жените взе няколко блузи от закачалките и с висок глас повика продавачката. Тя бързо дойде и заведе младата дама заедно с нейните приятелки до най-близката каса.

Жаклин остана пред щанда още известно време.

— Мога ли да ви помогна с нещо? — Продавачката се беше върнала от касата и я гледаше въпросително.

— Не, благодаря. Всъщност исках да си купя модела в пастелен цвят, но...

— ... току-що го купи другата жена.

Жаклин кимна.

— Трябваше по-бързо да се реша.

— Наистина — отвърна продавачката малко оперено и се отдалечи.

Американката погледна след нея и преглътна. След това се върна при единия от огромните ескалатори и отново слезе на първия етаж.

Известно време постоя неподвижна до входа на магазина, после натоварените с покупки клиенти постепенно я избутаха встрани.

Изведнъж изпита желание да напусне това място колкото се може по-скоро.

След кратък миг на размисъл реши да се върне по пътя, по който бе дошла дотук с таксито, поне до Сена. Там искаше да седне на слънце, да се наслаждава на хубавото време и да наблюдава хората от някоя пейка.

Тя пресече улицата, изчака на едно кръстовище, докато светофарът светне зелено, а после зави по улица „Скриб“, която минаваше край Операта.

Докато беше в таксито, разстоянието от Сена до магазина ѝ се стори много кратко, но сега трябваше да установи, че се касае за доста дълга отсечка. Тя вървя час и половина, докато най-накрая отдалеч съзря сивата стена, която по продължение на реката отделяше улицата от нея през целия град.

Междувременно слънцето се бе издигнало по-високо и Жаклин беше изненадана колко топли бяха лъчите, които докосваха кожата ѝ. Като че ли пролетта наистина искаше да покаже силата си и да измести зимата окончателно.

Младата американка се разхождаше по улицата край кея и наблюдаваше хората, които идваха срещу нея. Беше учудена от това колко много чужденци имаше в Париж. Не бе знаела, че френската столица е също сплав от най-различни националности, както големите градове в родината ѝ.

Тя стигна почти до кея „Селестен“. Бяха изминали почти три часа, откакто излезе от магазина. Неусетно времето бе отлетяло и ако ударите на часовника на една църковна кула не ѝ бяха напомнили за това, вероятно още дълго щеше да следва течението на реката и просто да размишлява.

Жаклин спря, отброи ударите и погледна ръчния си часовник, сякаш не вярваше, че времето вече толкова е напреднало.

„Всъщност е време за обяд“ — помисли си тя и в същия момент усети, че действително е огладняла. Огледа се и реши да прекоси Сена при следващия мост и да потърси ресторант на отсрещната страна.

Пътят се оказа малко по-дълъг, отколкото бе предположила в началото, тъй като трябваше да мине и през острова Св. Луи — един от островите, които прекъсват течението на Сена и ежедневно се посещават от хиляди туристи.

Най-после стигна до другия бряг на реката. Тук дузина ресторанти, кафенета и бистра забавяха пътя на пешеходците. Проблемът на минувачите явно не беше в това да намерят място в някое от заведенията, а да си изберат нещо от изобилието на предлагането.

Жаклин престана да бърза и първо мина по цялата улица. Когато поиска да пресече една малка странична уличка, видя няколко по-малки бистра. Тъй като там движението беше значително по-слабо, до известна степен мястото беше по-приятно за обяд на открито.

Младата американка избра едно намиращо се малко по-навътре бистро, над което висеше почти ръждясала табела с надпис „При Пепито“.

Пред витрината, върху която съдържателят беше написал менюто съвсем обикновено с тебешир, бяха разположени около дузина маси и двойно повече столове. Повече от половината места бяха заети. По-голямата част от гостите бяха млади, едва ли над двадесет години. Жаклин знаеше, че Сорбоната се намира съвсем близо и не беше трудно да се досети, че тези младежи са студенти. Но и по-възрастни хора бяха дошли при Пепито — една почти осемдесетгодишна жена седеше на един от столовете и хранеше кучето си с остатъците от лучена супа, две трети, от която беше изяла самата тя. През няколко маси също толкова стар мъж се беше задълбочил във вестника си и само от време на време вдигаше поглед, за да вземе чашата си с абсент или да види кой влиза в бистрото или излиза.

Жаклин седна на свободна маса, остави дамската си чанта пред себе си и огледа предлаганите ястия върху витрината на заведението.

Не ѝ беше трудно да избере. След като веднъж Николет ѝ беше сервирала буйябес, тя остана толкова възхитена от този френски рибен

специалитет, че го предпочиташе пред всяко друго ястие.

Пълен, набит мъж с къса кожена престилка, чието теме блестеше на обедното слънце в светлорозово, излезе с табла в ръка от бистрото и отиде до съседната маса. С темпераментна елегантност той поднесе питиетата на две млади жени, мигновено избърса няколко невидими пращинки от покривката и с полузавъртане се обърна към новия си гост.

— Какво ще желаете да ви донеса, мадам? — попита той, докато с дясната си ръка оправи няколко подложки за бира до пепелника.

— Порция буйябес, ако обичате.

— С най-голямо удоволствие, мадам.

След още едно полузавъртане, намествайки молива зад дясното си ухо, съдържателят отново изчезна вътре в бистрото.

Жаклин се отпусна на стола си и се облегна назад. Лек ветрец погали косата ѝ и тя за момент затвори очи.

Откъслеци от разговори напиреха към ухото ѝ.

— ... кои нови имаш предвид? Толкова много започнаха...

Разговаряха двете момичета от съседната маса.

— ... всички говорят най-много за американеца. Забравих му името...

Жаклин усети мириса на рибена супа.

— ... Дантон ли имаш предвид? Мъжът от Бостън?

Младата американка отвори очи и колкото се може незабележимо погледна към двете момичета.

— ... при всички случаи ще отидем още веднъж. Само още не знам...

Жаклин се изправи на стола си. Не си спомняше да ги е виждала двете на приема в апартамента ѝ.

— Мадам, вашата буйябес.

При внезапната поява на съдържателя до масата ѝ тя се почувства неловко. Поблагодари набързо, а след това изцяло се посвети на супата си.

Възрастна съпружеска двойка се настани на съседна маса. Тъй като мъжът явно чуваше трудно, жена му разговаряше с него на толкова висок тон, че Жаклин не можа да разбере вече нищо от разговора на студентките.

Рибената супа беше действително превъзходна. Жаклин изпразни купата до дъно, като при това изяде и трите филийки бял хляб, които съдържателят ѝ беше оставил върху една чинийка на масата. Тъкмо искаше да постави съдовете леко встрани, когато изведнъж чу зад себе си познат глас.

— Здравейте, добър ден.

Тя се обърна.

Беше студентът, с когото беше разговаряла на приема на съпруга ѝ.

За миг като че ли не беше ясно кой от двамата е по-изненадан, тъй като поздравът му явно не бе отправен към нея, а към двете млади момичета, които преди няколко минути обсъждаха професор Дантон.

Жаклин и младият мъж се гледаха един друг, оставайки за момент неподвижни, а след това и двамата се засмяха.

— Добър ден, мадам — студентът се приближи до масата ѝ. — Наистина съм изненадан, че ви виждам тук.

Жаклин отмести дамската си чанта встрани.

— Не искате ли да седнете? — предложи тя.

— С удоволствие — младият мъж седна срещу нея. — Много неща бих предположил, но да ви видя тук две седмици след нашия разговор е наистина случайност.

Жаклин го погледна. Беше със същия пуловер като при първата им среща.

— Често ли идвате тук?

— Разбира се. Почти всеки обяд. Тук в района няма никой, който да може да се конкурира с Пепито.

Той хвърли поглед към съдържателя, обслужващ в момента възрастната съпружеска двойка.

Пепито направи само един знак с ръка и студентът кимна.

Жаклин се усмихна.

— А сега първо трябва да ми обясните какво ви накара точно по обяд между хилядите бистра да изберете това тук — каза студентът.

— Какъв отговор искате — подробен или кратък?

— Първо подробен.

— Е, добре. Тази сутрин отидох до улица „Ла Файет“ и известно време се задържах в един от големите магазини. После оттам се разходих до Сена и просто повървах направо. Накрая няколко

камбанни удара ми напомниха, че е време за обяд. След това прекосих реката, преминах от тази страна и се огледах за някое заведение. И тъй като ресторантите край кея са изложени на уличния шум, реших да дойда тук.

Студентът кимна.

— А сега и краткия отговор.

— Беше просто една случайност.

Той се засмя.

— Един мой приятел твърди, че всичко в живота ни било предопределено. Че изобщо не съществува случайност, а всяко събитие е верига от случки, които се разиграват в поредица от причина и следствие.

— Тогава с удоволствие бих чула неговите обяснения за взаимовръзката между случките от тази сутрин.

Той нареди четири подложки за бира една до друга и посочи първата.

— И така, да започваме. Първата подложка сте вие, когато тази сутрин сте била вкъщи.

Той вдигна поглед и се ухили малко смутено. След това продължи:

— Втората, това сте вие в магазина. Третата сте вие по време на разходката и накрая четвъртата ви показва тук, при Пепито, на една маса с мен.

Жаклин гледаше, изпълнена с очакване.

— А сега само трябва да ми кажете какво ви накара да отидете от тук до там и от там до другото място... — той прокара ръка по подложките.

Жаклин спря поглед върху първите две и изведнъж мислите ѝ се върнаха назад. Не, не беше случайност, че излезе от апартамента и си хвана такси. Имаше причина.

След това атмосферата в магазина — студената неорова светлина и многото хора, сред които се чувстваше толкова самотна... Не, действително не беше случайност...

— Да говорим за нещо друго.

Думите на студента я изтръгнаха от мислите ѝ. Той отново подреди подложките една върху друга и избута купчината встрани.

Съдържателят на бистрото се приближи до масата и му поднесе сандвич и две кафета. След това го погледна въпросително и посочи втората чаша кафе.

— Нали така?

— Да — студентът постави едната пред Жаклин. — И вие искате, нали?

— Да, с удоволствие. Много благодаря.

Едва ли бяха минали и пет минути, и младият мъж беше погълнал обяда си и остави празната чинийка в средата на масата. След като придърпа чашата с кафе към себе си, забеляза, че Жаклин го беше наблюдавала през цялото време.

— Извинете — каза той и се усмихна малко смутено, — но за съжаление тази сутрин пропуснах да закуся.

— Няма нужда да се извинявате. — Жаклин отпи от чашата си. — И какво ангажира вниманието ви така, че съвсем забравихте да хапнете нещо?

— Причината е, че вчера цял ден рисувах и забравих да си купя нещо за ядене. Когато тази сутрин погледнах в хладилника, там властваше абсолютна празнота.

Младата жена се засмя.

— Изглежда наистина вземате рисуването на сериозно.

Той я изгледа учудено.

— Не ми ли вярвате?

— О, напротив, но...

— Но?

Тя се запъна.

— Е, може би не съм възприела нещата точно така, както сте ги мислил.

— Вече разбирам.

— Какво разбирате? — Жаклин започна да играе с халката си с пръстите на лявата си ръка.

— Че сте ме сметнала за един от тези, които по партита и коктейли се мъчат да се престорят на отдадени на изкуството художници, а в действителност не са нищо друго, освен артисти, временно вмъкнали се в тази роля, само за да впечатлят съпругата на своя професор.

— О, не — тя енергично поклати глава. — Не бива да ми приписвате това. Със сигурност не сте ми направил такова впечатление. Съвсем определено не.

Студентът не отговори. Той не откъсваше очи от нея.

— Наистина сте много красива — каза тихо. — Особено когато чувствата придават по-интензивен израз на лицето ви.

Тя беше изненадана от внезапния обрат на разговора.

— Аз... всъщност...

— А когато сте смутена, очите ви имат много особено излъчване. Един вид безпомощност, която се рисува много, много трудно, без да навлезеш в кичозното.

Жаклин търсеше подходящите думи, но просто не се сещаше.

— Но най-красива сте, когато сте тъжна. Както неотдавна на приема, когато стояхте сама.

Той взе чашата си и бавно я поднесе към устните си. След като отново я беше оставил, продължи:

— Всъщност още същата вечер направих малка скица. Може би някога ще мога да ви я покажа.

Жаклин вдигна глава.

— Вие сте ме рисувал?

— Не. Само скица с молив. Но очите ви просто не ме оставиха на мира, докато не ги пренесох върху листа.

Особено чувство обхвана младата американка, усещане, което отдавна вече не познаваше.

— Жалко, че не съм знаел, че днес ще се срещнем тук. Иначе щях да я донеса и да ви я подаря.

— Много мило от ваша страна. Наистина много мило.

Тя изведнъж разбра какво изпитваше към него — благодарност. Макар че се бяха срещнали само един-единствен път и се беше стигнало само до повърхностен разговор, той я беше нарисувал, просто защото си е спомнил за нея и тя не му е била безразлична.

Жаклин разполагаше с цяла папка портрети, които ѝ бяха нравили през изминалите години. Но тя не чувстваше никаква вътрешна връзка с тези картини. Те не я стопляха, бяха ѝ безразлични. Това бяха работи на студенти на съпруга ѝ или на близки художници, които бяха искали да доставят радост на нея или на господин професора. И точно там беше разликата между неговата скица и

картините на другите — докато те преследваха някаква цел, гледаха на изкуството си като на средство да осъществят своите планове, той беше направил тази скица само за себе си. И беше нарисувал Жаклин само заради нея самата.

Лек ветрец подухна косата ѝ и тя махна с ръка едно кичурче от челото си.

— Може би имате желание да се поразходите още малко? — попита студентът, след като известно време я беше наблюдавал мълчаливо. — След няколко минути слънцето ще се издигне толкова високо, че тук ще стане хладно. Край реката ще имаме възможност да му се насладим още малко.

— С удоволствие — съгласи се тя.

— Тогава да тръгваме веднага. Сена и слънцето ни очакват.

— Мисля, че в досегашния си живот съм бил много щастлив. Моите родители, доколкото си спомням, никога не са се опитвали да ме насилват в определена насока. Оставиха ми свободно пространство и всъщност винаги ме окуражаваха в това, което правех или исках да правя.

Едно врабче кацна на кейовата стена до Жаклин и студента и наклони главичка встрани.

— Родителите ви също ли живеят тук в Париж?

Той поклати глава.

— Не, баща ми почина преди няколко години, а след смъртта му майка ми се премести при сестра ми в Руан. Но преди това живяхме тук в града — в четиринадесети район.

Жаклин кимна.

— Но мисля, че най-голямото ми щастие се състоеше в това, че съвсем отрано вече знаех какво всъщност искам да направя. Имам много приятели, които завършиха училище заедно с мен. Почти всички изведнъж се изправиха пред въпроса „А сега накъде?“ Никой от тях нямаше ясна и точна представа за това какво очаква от живота си. При мен я нямаше тази несигурност. Доколкото мога да си спомня, аз винаги съм искал само едно.

— Да станете художник — Жаклин му се усмихна.

Студентът кимна и погледна водната повърхност, която блестеше на светлината на следобедното слънце.

— Още като дете често минавах по някой от кейовете, сядах на кейовата стена с блок в ръка и се опитвах да пренеса всичките си впечатления върху листа.

Той посочи една от статуите, издялани от камък, които прекъсваха стената на неравномерни разстояния.

— Често седях там отсреща.

Жаклин погледна в посочената посока.

— Една вечер случайно чух разговор между родителите ми. „Жилбер — каза майка ми, — днес следобед видях Жан-Марк. Седеше на стената на Сена с блок в ръка и часове наред само рисува. Представи си — момче на тринадесет години! Не играе с другите деца на неговата възраст, а седи там като отшелник и рисува. Това просто не е редно!“

— И какво отговори баща ви? — попита Жаклин с интерес.

— Той каза: „Преди всичко за едно тринадесетгодишно момче е редно да прави това, което смята за правилно, а не това, което майка му нареди. Щом момчето иска да рисува, тогава да рисува. Ако поиска да играе с другите деца, да го направи. Но винаги при условие, че той самият го желае“.

Тя се засмя.

— Изглежда баща ви наистина е бил мъдър човек.

— Да. Той беше само един обикновен пощенски раздавач, но мисля, че знаеше нещо за живота. Често си спомням разговорите, които водех с него.

— Имате ли братя или сестри, Жан-Марк?

Студентът учудено обърна глава към Жаклин.

— Вие знаете името ми?

— Току-що сам го споменахте пред мен.

— Ах, да.

— За миг спомените така ви грабнаха, че изобщо не забелязахте. Жан-Марк кимна.

— Съжалявам. Съвсем забравих да ви се представя.

— Това са излишни формалности. Те нямат никакво значение. В живота съществуват толкова по-важни неща.

— И аз смятам така. Но тъй като сме на тази тема, да ви кажа и цялото си име. Казвам се Жан-Марк Дювал.

— За американския слух всички френски имена звучат много хубаво.

Жан-Марк започна да се смее.

— Дювал определено не е особено оригинално. Само в този град има около хиляда човека, които се казват така.

Той се обърна и облегна гръб на кейовата стена.

— Но сега и вие трябва да ми кажете името си.

— Надявам се не очаквате някое звучно американско име. Всъщност родителите ми са ми дали френско, и се страхувам, че то е толкова оригинално, колкото и фамилията ви.

— Нека да отгатна. Коя е първата буква?

— „Ж“.

Той помисли известно време, после я погледна.

— Баща ви да не е бил почитател на Наполеон?

Жаклин се сепна за миг, а после се засмя.

— На грешен път сте, Жан-Марк. Не се казвам Жозефин.

Той вдигна ръка и се почеса по брадата. Изведнъж очите му светнаха.

— Жаклин — произнесе той и повтори името. — Жаклин!

Американката кимна.

— Смятам, че името ви притежава най-важното качество за едно име — тихо каза Жан-Марк.

— И какво е то?

— Подхожда ви.

Тя погледна към водата.

— И какво общо има между името ми и мен самата? В какъв смисъл си подхождаме?

Жан-Марк замълча. Погледът му проследи полета на една чайка, която се спускаше на известно разстояние от кейовата стена. След това бавно се обърна към Жаклин.

— Не мога да отговоря на този въпрос. Просто намирам, че името Жаклин подхожда на очите ви, на гласа ви и на вашата същност.

Тя благодари с усмивка за комплимента, който ѝ беше направил.

— А сега трябва да ми разкажете още мъничко за себе си. Иначе ще знаете всичко за мен, а аз за вас, нищо — добави той.

Американката се засмя и хвана един клон, който стърчеше пред нея на кейовата стена. Помълча известно време, след това се взря в

очите на младия мъж.

— Какво искате да знаете?

Той се подпря на лакти и се наведе леко напред, за да може да вижда по-добре водите на Сена.

— Какво очаквате в бъдеще. Коя е най-голямата ви мечта. От какво се страхувате, какво харесвате най-много.

Жаклин го погледна изненадано. Тя очакваше да я попита откъде идва, дали харесва Париж, какво я е накарало да следва изкуство и да се омъжи за професор по изкуствата. Не бе допускала подобни въпроси.

— А това, което ме интересува най-много, е...

— Какво?

— За какво си мислите сега в момента. В този миг.

Жаклин оправи без причина яката на блузата си.

— Малко съм изненадана — призна тя.

— От какво?

— От въпросите ви.

Жан-Марк се огледа.

— Прекалено лични ли са?

Тя се замисли.

— Съвсем различни от тези, които очаквах.

— Откъде идвате? Какво правите тук? Имаме ли случайно общи познати? Това ли са въпросите, които очаквахте?

Жаклин прехапа устни.

— И какво ще науча за вас, ако знам отговорите на тези въпроси? Ще ми станете ли по-близка?

Той се обърна и се облегна на стената.

— Имате право — съгласи се Жаклин.

Млада двойка, хваната под ръка, мина покрай тях.

— Но ми е трудно да отговоря на въпросите ви — добави.

— Как така?

— Защото, честно казано, не знам какво очаквам от бъдещето.

— Нима нямате никакви мечти? Понякога, когато сте сама, не си ли представяте нещо, което искате някога да се сбъдне? Не съществува ли нещо, което да желаете с цялата си душа?

Жаклин преглътна.

„О, напротив — помисли си. — Толкова много неща желяех. Имах толкова много надежди и дълго вярвах, че един ден ще се сбъднат. Но междувременно...“

— Не искате да говорите за това, нали?

Гласът на Жан-Марк беше нежен и спокоен.

Жаклин го погледна.

— Съжалявам — каза тя.

— Разбирам.

Изведнъж младата американка се бе почувствала безкрайно сама. Въпреки че харесваше младия студент го чувстваше толкова близък, между тях, изглежда, внезапно бе изникнала бариера, която не можеше да преодолее.

— Дайте ми малко време — каза тя — и ще отговоря на всичките ви въпроси.

Очите на Жан-Марк светнаха.

— Това означава ли, че ще се видим отново?

Директният му въпрос я изненада.

— С това не исках да...

— Моля ви! — той положи длан върху ръката ѝ. — Сега просто не бива да се измъквате.

Жаклин усети как всичко в нея се преобърна. Чувствата ѝ приличаха на листо, което, понесено от вятъра, се върти из въздуха.

Тя усещаше дланта на Жан-Марк върху ръката си и искаше той да не я пуска.

— Добре — кимна му. — Ще се видим отново.

Студентът все още я държеше здраво.

— Кога?

— След седмица? Отново при Пепито.

— Пак по обед — предложи Жан-Марк. — Така ще имаме време да разговаряме целия следобед.

— Дадено.

— Ще ви донеса скицата — той пусна ръката ѝ.

Младата американка се усмихна и замълча. Група туристи идваха по улицата и шумно обсъждаха забележителностите, които току-що бяха посетили.

— Мисля, че трябва да тръгвам — каза Жаклин накрая.

— Ще ви изпратя до таксито.

Не след дълго стигнаха до пиацата.

— Жалко — студентът бе разочарован. — Надявах се тази вечер всички таксита в Париж да са заети.

Жаклин се засмя.

— Скоро ще се видим отново. Една седмица минава бързо.

— Надявам се.

Жан-Марк и отвори вратата, застана до колата и я погледна с тъмните си, сериозни очи. После вдигна ръка, докато таксито бавно потегли.

„Тя наистина е прекрасна“ — помисли си той и си спомни думите, които ѝ бе казал в бистрото:

— Но най-красива сте, когато сте тъжна...

IV

Рупърт Дантон седеше на висок люлеещ се стол пред един от огромните прозорци и преработваше ръкописа на реч, която искаше да изнесе след няколко дни по повод откриването на галерия близо до центъра „Помпиду“. Той постоянно зачеркваше с червен молив отделни пасажии от текста и записваше нови идеи между редовете.

От време на време посягаше към някоя от многото книги, които беше поставил на помощната масичка близо до себе си.

На големия светлосин диван, разположен в другия край на стаята, Жаклин бе кръстосала крака с френско модно списание в скута. Беше облечена с тъмноредвена рокля и жилетка в пастелен цвят, а косата си беше вързала отзад. Тя бавно разлистваше страниците на списанието.

Двамата слушаха тиха музика, която се носеше от грамофона.

Преди четвърт час Рупърт Дантон си беше дал малка почивка и бе донесъл от етажерката до масичката класическа плоча — увертюрата към „Четиригодишни времена“ от Вивалди — една от неговите любими мелодии.

Жаклин слушаше и макар че погледът ѝ бе насочен към снимките на списанието, мислите ѝ съвсем не бяха заети с най-новите модели от колекциите на парижкия „От Кутюр“, представени върху гланцирани фотоси.

Те се въртяха само около една-единствена тема — срещата ѝ със студента Жан-Марк преди три дни.

Като че ли тази среща бе събудила в нея чувства, каквито тя вече не вярваше, че може да изпитва. Въпреки че не можеше да обясни усещанията си, допускаше, че Жан-Марк бе възкресил в нея спомени за време, което бе отминало в живота ѝ преди доста години. При най-добро желание не можеше да си спомни, въпреки многото големи събития от близкото минало, да е изпитвала по някакъв повод подобно вътрешно вълнение, да е желала толкова силно ходът на времето леко да се ускори.

Жаклин хвърли скрит поглед към мъжа си над ръба на списанието. Рупърт тъкмо оставяше един от справочниците си на помощната масичка и взе чашата с кафе, която Николет му бе донесла преди половин час. Без да откъсва поглед от работата си, той отпи една глътка и после отново бавно остави чашата. После промърмори няколко думи на себе си — както винаги, изпробваше формулировките си, изговаряйки ги тихо на глас.

Рупърт беше с бяло поло и кафяво домашно сако. Сребристосивата му коса падаше назад на вълни.

Жаклин мислеше за първите им срещи. Опита се да си представи как изглеждаше той тогава. Погледът ѝ бавно се плъзна по високото му чело, гъстите вежди и синьо-зелените очи, по високите, тесни скули, правилния нос, устата, която издаваше силна воля, и енергично извитата брадичка.

Беше ли се променил през годините? Трудно може да се отговори на такъв въпрос, когато хората се виждат всеки ден. Понякога, когато погледнеше някои снимки отпреди седем години, на Жаклин ѝ се струваше, че забелязва лека промяна. Бръчките по челото и страните му бяха станали малко по-дълбоки, решителността на изражението му се бе изострила и се бяха появили повече бели коси.

Рупърт Дантон не забелязваше, че жена му го наблюдава. Той зачеркна половин страница от ръкописа си, взе бял лист хартия и започна да пише наново тази част от речта си.

Каква голяма разлика съществуваше между външността на съпруга ѝ и тази на студента, с когото Жаклин се бе срещнала преди няколко дни! Жан-Марк имаше нежни, меки черти, тъмни очи и буйна тъмна коса. Устните му бяха леко извити и излъчваха по-скоро нещо радостно, весело, отколкото решителност. И въпреки това — Жан-Марк съвсем не правеше впечатление на човек, който си играе с живота.

Жаклин почти незабележимо поклати глава. Не. Студентът знаеше много точно какво иска от живота си и бе предначертал целта си не по-малко прецизно от Рупърт Дантон. Той се бе заел с нещо и беше готов да даде жертви, но да следва пътя си.

Младата американка леко се сепна при последните си мисли. Стори ѝ се изненадващо, че изведнъж прави подобен паралел между двамата мъже. Имаше ли в действителност нещо общо между Рупърт

Дантон и Жан-Марк Дювал? Не бяха ли двамата по-скоро коренно различни? Несъзнателно до момента Жаклин бе изхождала от това, че двамата ни най-малко не си приличаха като личности.

Рупърт остави молива, отпи още една глътка кафе и започна да чете готовия ръкопис.

„Иска да държи перфектна реч — мислеше си Жаклин. — Ще я шлайфа толкова дълго, докато изчисти и най-малката неточност във формулировката. И хората отново ще му ръкопляскат. Ще бъдат възхитени от гладкостта на израза, от обиграността на езика му и то тук, в една чужда страна, и от дълбочината на знанията му, дори когато засяга теми, не по неговата специалност.“

„Той е решил да се хареса“ — сети се изведнъж тя и в същия миг ѝ стана ясно колко абсурдно бе сравнението между Рупърт Дантон и Жан-Марк Дювал. Енергичността, с която двама души преследват някаква цел, съвсем не ги прави сходни. В края на краищата не бива да се гледа само начина, по който човек следва целта си — при оценката трябва да се вземе под внимание и самата цел. А тук вече двамата мъже се различаваха толкова много, че подобно сравнение въздействаше смехотворно. Професорът се мъчеше да спечели вниманието и респекта на хората, да спечели симпатиите им, да изтръгне овациите им. Жан-Марк — напротив — не искаше да стане художник, за да бъде обичан и почитан от другите. Не, той искаше да рисува, защото усещаше в себе си необходимостта да придаде по този начин израз на чувствата си. Опитваше се да се довери на хората и слушаше един вътрешен глас, който му казваше, че най-добре може да постигне това чрез рисуването. Жан-Марк се бе отдал на изкуството и затова бе в състояние да даде нещо на хората, докато Рупърт калкулираше живота си като сметка: даваше, за да вземе. Държеше речи, за да изисква аплодисменти, пишеше книги, защото биваха обсъждани и увеличаваха славата му, изнасяше доклади, за да остане в центъра на разговорите.

— За какво мислиш?

Гласът на Рупърт достигна до Жаклин сякаш от много далеч. Професорът беше приключил с ръкописа си, беше го оставил встрани и леко бе отблъснал помощната масичка с книгите от креслото си.

При тези думи съпругата му се почувства хваната на местопрестъплението. Колко ли дълго седеше и го гледаше,

сравнявайки го мислено с Жан-Марк? Дали беше отгатнал мислите ѝ? Подозираше ли той какво се извърши в главата ѝ през последните няколко минути?

— Аз... аз... размишлявах.

— Така, така — мъжът ѝ стана и отиде до грамофона. — В последно време често изглеждаш малко унесена.

Жаклин погледна списанието, което все още лежеше върху коленете ѝ.

Рупърт Дантон обърна плочата и няколко мига по-късно отново зазвуча успокояващата, нежна музика.

— Човек може да си помисли, че Париж те направи малко меланхолична — той се отправи към креслото си, седна и започна леко да се люлее напред-назад.

— Възможно е.

Беше ѝ трудно да се концентрира. Мислите ѝ постоянно се отклоняваха и пак се завъртаха около Жан-Марк.

— Междувременно посвикна ли малко тук?

За пръв път Рупърт ѝ задаваше този въпрос. Почти от два месеца бяха в Париж.

Жаклин кимна.

— Съжалявам, че толкова често се налага да те оставям сама, но ти сама знаеш как стоят нещата — една гост-професура е свързана с много обществени задължения.

Той я гледаше с усмивка.

Младата жена отвърна на погледа му и се помъчи да се усмихне.

— За жалост и през следващите дни ще трябва да се прибирам къщи късно. В момента в института има много работа.

Тя знаеше, че Рупърт прекарваше извън къщи значително повече време от необходимото. Предполагаше, че това е свързано с младата жена, с която мъжът, ѝ се беше запознал на приема.

— Нищо — каза тя, — в края на краищата работата е на първо място.

Той се усмихна доволно, сякаш беше горд с това, че има толкова прозорлива съпруга.

„Като че ли всичко се е променило — мислеше си Жаклин. — Като че ли от три дни нищо не е вече такова, каквото беше преди.“ Тя взе списанието в ръка и го постави върху стъклената маса пред дивана.

Съпругът ѝ изпи кафето си и се изправи.

— Лека нощ, Жаклин — той се приближи до нея и я целуна по челото.

— Лека нощ.

С разсеяно движение на ръката той я поглади по косата и след това тръгна към вратата.

Тя гледаше след него и за известно време спря поглед върху затворената врата.

„... всичко е по-различно.“

Младото момиче не беше първата жена, събудила интереса на Рупърт Дантон през последните месеци. Преди нея имаше и други: студентки, асистентки, млади художнички...

Естествено междувременно Жаклин се беше научила да живее с тези неща.

Мъж с положението на Рупърт Дантон, с неговата външност и професионален престиж беше, разбира се, цел на обожанието и симпатиите на много млади жени, с които той имаше допир в работата си.

Жаклин си спомни как в началото на брака им трябваше да се примири с това явление. Колко често я беше яд на студентките, които така явно му демонстрираха симпатиите си. Много пъти се беше нервирала и понякога дори беше изпитвала малко ревност, когато асистентките на мъжа ѝ му се обаждат следобед по телефона или даже го посещаваха под някакъв претекст.

Беше забелязала, че през първите години тези нейни чувства бяха съвсем неоснователни. Съпругът ѝ беше зает с професионалното си напредване и нямаше никакво време и очи за други жени. И освен това я обичаше.

Но после бавно и неусетно съвместният им живот се превърна в съседство, въз основа на нейното прозрение, че Рупърт, изправен пред избора между нея и професията си, беше решил против нея. И оттогава имаше чувството, че мъжът ѝ вече не приемаше съвсем равнодушно вниманието и дребните уверения в симпатия на жените, с които имаше допир.

Накрая беше почти сигурна, че той се срещаше с млади жени зад гърба ѝ. Твърде често се извиняваше за закъсненията си с пренатоварване в работата и прекалено често трябваше да ходи за

кратко време на разни конгреси и изложби, за които всъщност би трябвало да знае няколко месеца предварително.

Но Жаклин никога не беше сигурна. Нейният съпруг не беше само преуспяващ, но и предпазлив и съобразителен стратег, който дори и в личния си живот не оставяше нищо на случайността. А тя не беше жена, която дебне мъжа си, за да го хване в деликатна ситуация или да пребърква джобовите му, за да го конфронтира с доказателства за извънбрачните му удоволствия.

Вместо това беше прекарала много вечери и неделни почивки сама и постоянно размишляваше, защо всичко се беше развило по този начин. Къде бе сгрешила? Какво можеше да стори, за да поправи грешките и всичко да стане отново така, както беше някога? Много въпроси, а на никой от тях не знаеше отговора...

Но сега всичко беше по-различно...

Жаклин стана и отиде в съседната стая. Погледна към мястото, където на приема мъжът ѝ беше разговарял с младата жена.

Дали се беше срещал с нея? Веднъж или много пъти? Дали бяха се целували, спали заедно?

На устните ѝ се появи усмивка, но върху нея нямаше и следа от горчивина. Колко малко я засягаха собствените ѝ мисли, колко безразлични ѝ бяха нещата, които си представяше!

Само допреди няколко дни, наранена ѝ измъчена, щеше да си представя, че мъжът ѝ я мами с някоя от студентките си, и в безсънните нощи да плаче часове наред на дивана, преследвана от видението как двамата заедно прекарват времето си.

Тя поклати глава и спря до палмата, до която Жан-Марк я беше заговорил преди повече от две седмици.

„Човек може да си помисли, че не харесвате подобни приеми...”

Затвори очи и имаше чувството, че чува гласа на студента. Той беше нежен и мек, въпреки дълбочината на звученето му. Жаклин се спря и в мислите си отново видя Жан-Марк да стои пред нея.

„Вие имате най-красивите очи...”

Младата американка усети топла вълна при мисълта за думите му.

Бавно отвори отново очи и се върна обратно в стаята. На стената висеше календар и тя погледна колонките с дните на седмицата.

Само още четири дни и щеше да го види отново...

V

Времето беше благосклонно към жителите на милионния град. Дни наред нито един облак не бе помрачил тъмносиньото небе, а температурите постоянно се покачваха. От време на време подухваше ветрец и караше клоните на дърветата леко да се поклащат.

Всички пъпки бяха разцъфнали и мирисът на млади цветове изпълваше въздуха. Ята птици заселваха дърветата по улици и площади, а цвърченето им прогонваше и последната мисъл за отиващата си зима.

Но никой от изминалите дни не се бе сторил на Жаклин така хубав и приятен като днешния. Сякаш небето беше малко по-синьо, слънцето малко по-блестящо, а въздухът — малко по-пролетен в сравнение с предишните.

Младата американка праметна дамската си чанта през рамо и тръгна по улицата край Сена. Тя бе пристигнала в града с такси цели два часа преди срещата с Жан-Марк. Вкъщи постоянно поглеждаше часовника, което направи впечатление на Николет. Но както винаги младата прислужница се бе опитала да замаскира собствените си чувства.

Срещу Жаклин вървяха разхождащи се хора в добро настроение и на няколко пъти ѝ се стори, че минавайки покрай нея, някой бегло ѝ се усмихваше.

Само още един час и тя отново щеше да види Жан-Марк. Дали щеше да донесе скицата? Със сигурност нямаше да я забрави. Какво ли беше навил през изминалите дни?

Жаклин предполагаше, че той беше употребил този промеждутък от време за работа, че използваше свободното време, което му позволяваше следването, за рисуване. Представи си как добре си живееше той.

Вероятно има малко жилище някъде в града. Тя се засмя при мисълта как ли изглеждаше то. Може би повечето неща бяха разпилени

по земята, в кухнята имаше планини от съдове, а в пощенската кутия се трупахе пощата от последните дни.

Малко по-далеч от входа към страничната улица, където се намираше бистрото „При Пепито“, Жаклин забави ход, сякаш искаше малко да удължи радостта от срещата.

Дали Жан-Марк вече беше пристигнал? Може би вече известно време чакаше. Обхваната от внезапно безпокойство, тя изведнъж се разколеба дали си спомня с точност времето, за което се бяха уговорили.

„Глупости — каза си. — През цялата седмица въобще не се съмнявах. Само собствената ми нервност ме кара да мисля подобни неща.“

Пет минути по-късно зави в малката странична уличка.

Още отдалеч погледът ѝ бързо обходи гостите, насядали на масите вън на открито. Не, Жан-Марк не беше между тях. Още не.

Жаклин се приближи, огледа се и реши да седне на една свободна маса съвсем близо до тротоара. Оттук можеше да наблюдава другите маси и освен това да гледа в посоката, от която последния път Жан-Марк беше дошъл.

След няколко минути съдържателят дойде до нейната маса и тя си поръча кафе с мляко.

През две маси пак седяха двете млади момичета, които последния път обсъждаха мъжа ѝ. Този път разговорът явно засягаше друга тема. Бяха разпънали на масата пред себе си цял куп скици, които оживено коментираха.

Жаклин видя отново и старата жена, която неотдавна беше нахранила кучето си с лучена супа. Кучето седеше до стола ѝ с унесен поглед, а очите му бяха полузатворени. Вероятно изяло бе отдадено на задачата да смели обяда си.

Младата жена погледна часовника си. Още четвърт час. В случай, че Жан-Марк беше точен. Дали щеше да пристигне по-рано? Дали щеше да я накара да почака малко? Или щеше да се зададе по улицата точно на минутата и да я поздрави дружелюбно?

Минутите течаха. Пепито излезе и донесе на Жаклин кафето.

Двете момичета прибраха скиците си, платиха и си тръгнаха.

Старата жена и кученцето ѝ напуснаха бистрото и бавно се отправиха към брега на Сена.

Радостното очакване, което беше обхванало Жаклин от няколко дена, и което през последните два часа постепенно се бе усилвало, достигна връхната си точка. Отзад, в края на улицата, спря стара кола и от нея излезе млад мъж.

Жан-Марк.

Очите на Жаклин заблестяха. Тъмните коси, пуловерът. Нямаше съмнение — това трябваше да е студентът.

Но след това мъжът се обърна и върху лицето на Жаклин се изписа разочарование. Тя посегна към чашата с кафе и отново погледна часовника си.

Две минути бяха изминали от момента, в който трябваше да се срещне с Жан-Марк.

Изведнъж ѝ хрумна идея. Може би Жан-Марк седеше вътре в бистрото и я чакаше там. Тя стана и се отправи към големия прозорец.

Когато надникна вътре в заведението, някои от посетителите се обърнаха към нея. Не — студентът не беше и тук.

— Какво обичате? — попита Пепито и подаде глава на входа. Той не беше разбрал намерението ѝ и помисли, че тя иска да го извика.

Жаклин махна с ръка.

Съдържателят повдигна рамене и се върна обратно зад тезгяха.

Отново седна на масата си. Кафето ѝ беше изстинало и тя с натъжено лице започна да си играе с дръжката на чашата.

„Няма да дойде — каза си. — Напразно се надявах да го видя отново.“

Пръстите ѝ се плъзнаха по ръба на чашата.

„Може би си има приятелка.“

Прехапа долната си устна и наведе глава.

„При това хубаво време вероятно е отишъл с нея някъде. Може би двамата лежат, като много други хора, на брега на Сена и се пекат на слънце...“

Внезапно очите на Жаклин се напълниха със сълзи. Тя взе дамската си чанта и извади носна кърпичка. Докато си бършеше очите, чу приближаващи се стъпки и вдигна поглед.

Млад мъж — почти на възрастта на Жан-Марк — с дълги коси и зелена жилетка вървеше към нейната маса. Изглеждаше останал без дъх.

— Извинете — попита той, — вие ли сте мисис Дантон?

— Да! — младата жена го погледна учудено.

— Какво щастие. Вече се страхувах, че съм закъснял. Жан-Марк ми каза, че непременно трябва да съм точен.

— Жан-Марк?

Той кимна.

— Може ли да седна за момент при вас?

— Да, разбира се.

— И така, първо трябва да ви поздравя от името на Жан-Марк. Той много съжалява, че днес не може да дойде и ми поръча да ви съобща, че съвсем не е забравил за уговорката ви.

— И защо не може да дойде?

— Горкият, претърпя злополука.

— Злополука? Но какво му се е случило?

— Не се тревожете — младият мъж вдигна ръка, сякаш искаше да успокои Жаклин. — Нищо страшно. Падна. Докторът каза, че до началото на следващата седмица ще се оправи. Жан-Марк помоли да ви предложи нова среща след четиринадесет дни.

Сърцето на Жаклин подскочи.

„Той е изпратил приятеля си, за да се извини и да се уговори с мен за друг път!“ Но в същия миг радостното чувство доби горчив привкус. Две седмици бяха много време. Защо я караше да чака толкова дълго?

Младежът сякаш отгатна мислите й.

— Жан-Марк смята, че тогава със сигурност отново ще е здрав — добави той. — Мога ли да му съобща, че ще дойдете?

— Да, разбира се — тя се усмихна.

Съдържателят излезе и отправи поглед към двамата.

— Едно кафе, Кристоф?

— Не, благодаря. Трябва да тръгвам веднага. Довечера ще намина пак — отвърна младият мъж и стана.

Той премести стола си отново към масата и се сбогува с Жаклин с дружелюбна усмивка.

Тя се загледа след него, докато се скри зад първия ъгъл.

Изведнъж почувства безкрайно облекчение. В края на краищата беше я уверил, че не се касае за нещо сериозно и че бе въпрос на дни, докато Жан-Марк отново се изправи на крака.

Слънцето вече се беше изкачило по-високо и първите сенки падаха върху масите на бистрото. Жаклин взе дамската си чанта, стана и влезе в заведението, зад чийто тезгях Пепито тъкмо шумно коментираше с един от своите клиенти някакъв футболен мач. Тя плати кафето си и се отправи към Сена.

Няколко минути по-късно откри свободно място на тревата край брега на реката, постла якето си и седна между другите младежи.

Слънцето се отразяваше във водите на Сена и изпращаше блестящи лъчи към повърхността ѝ. Жаклин леко примижа, но не затвори очи. Една лодка бавно се плъзгаше нагоре срещу течението на реката. Равномерното и приглушено буботене на двигателя ѝ хармонично се вместваше в спокойната атмосфера на ранния следобед. Изглежда топлещата сила на слънцето бе потопила всичко в състояние на дълбоко доволство. Дори автомобилите, които пътуваха по улицата на другия бряг на Сена, създаваха впечатлението, че се движат по-бавно и по-предпазливо, отколкото преди няколко часа.

На Жаклин ѝ се искаше да можеше да задържи времето.

Погледът ѝ бродеше по дърветата и тревните площи на отсрещния бряг, нагоре към кейовата стена, която от това разстояние изглеждаше така, сякаш имаше за задача да прокара разделителна линия между сивото ежедневиe на къщите отзад и ваканционното настроение на тези, които лежаха на слънце край реката.

Жаклин се сети за сцената, която ѝ беше описал Жан-Марк. Представи си го като малко момче, което седи на кейовата стена с блокче за рисуване на коленете и молив в ръка.

„Дали е прибрал някъде рисунките, които е направил тогава? — запита се тя. — Ще мога ли да ги видя някога?“

Младата американка бавно затвори очи. Обхвана краката си с ръце и отпусна глава върху коленете си. Сякаш чуваше гласа му.

„... ще нарисувам още много твои портрети... Ела, Жаклин...“

Тя усети как ръката му я докосна и внимателно я притегли към себе си.

„Да оставим картините настрана... Просто ме погледни...“

Ръцете му обхванаха гърба ѝ, прегръдката му ставаше все по-силна.

„Ела, Жаклин... моля те...“

Лицето му се доближаваше до нейното. Тя надникна в тъмните му сериозни очи. Бяха топли и нежни, а погледът му сякаш я галеше...

„О, Жан-Марк...“

Изведнъж обви ръце около него и притисна тяло към неговото. Усети устните им да се докосват и бе надвита от собствените си чувства.

„Никога вече не ме пускай, никога, никога...“

VI

Дните се нижеха за младата американка безкрайно бавно. Първите минаха най-леко, защото знаеше, че пак щеше да види Жан-Марк, и че през това време той мислеше за нея.

Но всеки следващ ден, който приближаваше датата на срещата им, сякаш вътрешно я отдалечаваше от нея. Самата Жаклин не можеше да си обясни това явление и въпреки това трябваше да си го признае. С всеки изминал час към радостта ѝ от очакването се прибавяше по малко съмнение, несигурност и дори безпомощност.

Защо не бе успяла да съхрани онези чувства и мисли, които я вълнуваха след първата среща в бистрото и след разговора с приятеля на Жан-Марк? Какви бяха тези съмнения, които постоянно ѝ се натрапваха?

По този въпрос Жаклин не беше наясно със себе си. В началото мислеше, че се чувства виновна спрямо мъжа си. Но не, не можеше да бъде това.

Само два дни, след като съпругата му бе чакала студента в бистрото, Рупърт Дантон се обади вечерта вкъщи и се извини за ден и половина, тъй като му се отворила възможност да пътува със свой сътрудник до Лион при някакъв художник. Жаклин не беше говорила с него, Ниолет ѝ предаде съобщението.

Но младата американка само беше поклатила глава. Това беше едно от най-лошите оправдания, които мъжът ѝ в последно време изнамираше. Струваше ѝ се, че той вече дори не правеше усилия да измисли нещо достоверно. Като че ли и по този начин искаше да ѝ покаже колко безразлична му бе станала.

Така че не чувството за вина спрямо Рупърт измъчваше Жаклин. Всъщност думата „вина“, свързана с Жан-Марк, ѝ се струваше напълно неподходяща. Студентът правеше впечатление на открит и честен човек, а и цялата му същност беше толкова естествена и непоковарена, че нямаше и най-малката причина да се срамува от

симпатията си към него. Освен това срещите ѝ с него съвсем не бяха тайни.

Но какво беше това, което през последните дни постоянно я измъчваше и я караше да изпада в тъжно настроение, срещу което беше свършено безпомощна?

Въпреки всички вътрешни усилия, не ѝ се удаде да открие причината. Най-напред се помъчи да отхвърли всички свои съмнения и цялата си несигурност и да се разсее. Чете книги, слуша плочи, разглежда списания и предприе дълги разходки из близкия парк.

След една разходка, когато половината от времето до срещата бе вече изминало, тя взе телефонния указател под мишница и отиде с него в дневната. Там постави телефона върху стъклената масичка пред дивана, седна и започна да го разлиства.

Най-после откри нужната страница.

— Дювал — тихо прочете, тя и се учуди от факта, че няколко листа бяха изпълнени само с това име.

Съвсем бавно проследи с показалец списъка на първите имена и стигна до Жан. Първо бяха изброени няколко дузини мъже с това име, следваха свързаните с други имена. След интензивно търсене намери „Жан-Люк“, след това „Жан-Луи“ и най-после „Жан-Марк“.

Жаклин преглътна. И под това име имаше много номера. Общо шестима мъже, които се казваха Жан-Марк Дювал, разполагаха с телефон в Париж.

Жаклин взе едно листче и си записа и шестте номера.

Измина точно половин час на размисъл, докато взе слушалката и набра първите цифри.

Дрезгавият глас на някаква старица обясни, че съпругът ѝ, на чието име се води телефонът, е на осемдесет и четири години и не се занимава с изобразително изкуство.

Жаклин избъбри няколко извинителни думи и затвори.

Зачеркна първия номер и след момент на размисъл опита отново.

Този път прозвуча гласът на съвсем млада жена. Отзад се чу детски вик.

— О, извинете — каза американката, — сгрешила съм номера.

Тя затвори и зачеркна и втория номер от списъка си. Следващите двама абонати не бяха вкъщи, а последните двама се оказаха все стари

господа. Гласовете на жените им прозвучаха малко недоверчиво, щом чуха нейния.

Същия следобед Жаклин още веднъж опита да се свърже с другите два номера. Първият Жан-Марк беше посредник, чиято секретарка обясни, че понастоящем шефът ѝ е в командировка в Англия, а вторият беше учител по тенис, който веднага се опита да завърже разговор с младата жена, за да я покани на вечеря.

Явно студентът не разполагаше със собствен телефон.

„Трябваше да се сетя — каза си Жаклин. — Вероятно е наел някъде съвсем обикновена евтина стаичка и спестява парите си за по-важни неща от един телефон.“

Тя стана и се заразхожда из стаята. Още една седмица. Погледна навън през прозореца. Слънцето грееше над високите стари дървета на авеню „Дьолриш“. Още седем пъти то щеше да изгрява и отново да залязва...

Тя реши да се разходи пак из парка и да се върне към пет часа. После щеше да почете, накрая да се навечеря, може би щеше да изгледа някой филм по телевизията и този ден щеше да мине. След това до срещата с Жан-Марк щяха да останат само още шест.

Излезе в коридора. Николет, която тъкмо се бе върнала от пазаруване, дойде при нея и ѝ подаде малка бележка.

— Господинът се обади. Вие не бяхте тук и затова записах съобщението му.

Жаклин взе листа и прочете.

„Ще се върна късно, възможно е чак утре. Имам спешни разговори.“

Изведнъж ѝ хрумна една идея.

— Господинът каза ли какво точно има намерение да прави? — попита тя прислужницата.

— Само каза, че трябва да запиша това съобщение и че нямало смисъл да се звъни там, тъй като възнамерявал да напусне института.

— Значи в момента не е в кабинета си?

— Не, мадам — Николет учудено погледна професоршата.

— Тогава ви моля да ми поръчат такси — Жаклин отиде до гардероба и си взе якето.

— С удоволствие, мадам. Веднага ли да дойде?

— Да, моля ви. Ще чакам долу пред външната врата.

— Добре, мадам — Николет се зае с телефона, а Жаклин слезе по стълбището, което водеше към приземния етаж, и излезе навън. Няколко минути по-късно таксито пристигна и тя седна до шофьора. Без да се бави, колата потегли, вдигайки малко прах след себе си.

От прозореца на жилището, в което вече почти два месеца живеяха професор Рупърт Дантон и съпругата му, завесата бе дръпната встрани. Лицето на младата прислужница, обикновено спокойно и с определен израз, този път изглеждаше малко изненадано.

— Много благодаря, мосю — каза младата американка на таксиметровия шофьор, след като колата спря пред художествено-историческия факултет на Сорбоната. Тя бръкна в дамската си чанта, подаде на шофьора няколко банкноти и подканвайки го да задържи, рестото, слезе от колата.

За миг се огледа. Старият факултет имаше два входа и за известно време Жаклин не можеше да реши кой от тях да избере. Но после през една от стъклените врати видя голямо пано, за което си спомни. При първото им посещение съпругът ѝ беше казал, че студентът, който преди години го изработил, днес живеел в САЩ и бил художник на свободна практика.

Тя влезе в сградата, взе асансьора и се изкачи на третия етаж.

Беше учудващо колко модерно изглеждаше всичко. Навсякъде бе постлано с килими, а на прясно боядисаните стени бяха окачени произведения на студентите. Межди тях личаха творби на известни художници и скулптори, възпитаници на Сорбоната.

Дори асансьорът отвътре бе художествено оформен. Стените му блестяха в най-различни цветове — започвайки от тавана с искрящо жълто, те се смесваха, преливаха се и завършваха на пода в тъмносиньо.

На третия етаж Жаклин тръгна по дълъг коридор и спря пред врата, на която бе написано името на Рупърт Дантон. Почука и зачака отговор.

— Влезте — обади се млад женски глас.

Жаклин отвори вратата.

Зад пишещата машина, поставена върху светлокафява маса, седеше госпожица Лъору, секретарката на професора.

— Мадам Дантон! — младата жена учудено вдигна поглед.

— Добър ден, госпожице!

Жаклин затвори вратата и се отправи към секретарката.

— Това се казва изненада.

Госпожица Лъору се изправи. Двете жени се познаваха бегло — бяха се запознали тук, в кабинета на професор Дантон, а по-късно се бяха срещнали на приема. Тя предложи на гостенката да седне.

— Не, благодаря, за съжаление не разполагам с много време.

— Съжалявам, ако сте дошла да посрещнете съпруга си. Тази сутрин той не е в кабинета си.

— Не — усмихна се американката. — Тук съм по друг повод.

Леко облекчена, госпожица Лъору отново седна зад пишещата си машина. С дясната си ръка поправи леко затъмнените си очила.

— Дошла съм да ви помоля за една малка услуга.

Явно изненадана, французойката погледна професоршата.

— Мен?

— Да. Касае се за следното: мъжът ми бе посетен от група студенти — французойката кимна. — И тази сутрин установих, че един от тях е забравил папката си у нас.

Жаклин погледна през прозореца околните къщи. Пръстите на лявата ѝ ръка започнаха да си играят с халката ѝ. Не ѝ беше лесно да разказва нещо, което не отговаряше на действителността.

— Донесохте ли папката? Да му я върна ли?

Жаклин прехапа долната си устна.

— Не. Съвсем не се сетих. Това наистина би било най-простото решение.

Тя се мъчеше да намери подходящите думи.

— Мислех си, че вие евентуално бихте могла да ми дадете списъка на студентите на мъжа ми, за да открия адреса на младежа и да му изпратя скиците.

Жаклин се чувстваше като малко момиченце, което се оправдава пред своя учител за ненаписаното домашно.

— Оставете на мен, мадам — секретарката стана и отиде до един шкаф. — Просто ми кажете името на студента и ще ви запиша адреса.

Тя отвори една от вратичките на шкафа, порови се из няколкото класификатора и след това извади папка с надпис „Текущ семестър“.

Отново отиде до бюрото и я остави пред себе си до машината.

Жаклин преглътна.

„Не — помисли си тя, — не мога да назова името. Ако госпожица Льору го спомене пред Рупърт... Невъзможно е.“

— Е, мадам? — секретарката учудено погледна към нея.

Жаклин все по-бързо въртеше халката си. Беше отчайващо. Колкото и да се мъчеше, не можеше да измисли никакво разумно обяснение.

— Разбирам — каза изведнъж младата францужойка. Жаклин повдигна вежди. — Не можете да си спомните името на младежа, нали?

Американката мислено ѝ поблагодари за това недоразумение.

— Точно така — отвърна облекчено, — в момента просто не се сещам за името.

— Веднага ще уредим въпроса — госпожица Льору отвори класификатора пред професоршата. — Просто надникнете в списъка. Щом видите името, сигурно ще го разпознаете.

С благодарна усмивка Жаклин взе листа и започна да прехвърля имената на студентите.

В същия миг телефонът иззвъня и секретарката вдигна слушалката.

Жаклин веднага забеляза, че обаждането бе лично. Тя направи знак с ръка на младата францужойка, че не трябва да се притеснява от нея. Госпожица Льору разбра и се облегна на стола си.

За по-малко от минута между многото имена Жаклин откри това на Жан-Марк: улица „Волтер“, номер 25, дванадесети район. Не бе необходимо да си записва адреса. Със сигурност нямаше да го забрави.

С бързо движение на ръката тя затвори класификатора и се отправи към шкафа, откъдето преди няколко минути секретарката го беше взела.

Макар госпожица Льору да ѝ правеше знаци, че не е нужно, но тя го остави обратно, след това с любезна усмивка се сбогува с нея.

Жаклин напусна сградата, пресече улицата, повървя до следващия ъгъл и се огледа за такси.

За нейно щастие тъкмо спираше една кола, от която слезе възрастен господин. Жаклин се качи и назова улицата и района на Жан-Марк.

— Пред кой номер желаете да спра, мадам? — попита шофьорът, след като пристигнаха на улица „Волтер“.

Тя се поколеба за момент, след това каза:

— Четиридесет и пет.

Не искаше да спрат точно пред входната врата на Жан-Марк, макар да беше смешно да си мисли, че тук някой би могъл да я наблюдава.

Докато шофьорът търсеше номер четиридесет и пет, тя огледа сградата, покрай която минаваха.

Двадесет и девет, двадесет и седем...

Ето!

Номер двадесет и пет.

Къщата, в която живееше Жан-Марк.

Стара, порутена сграда, чиято сивота с нищо не я отличаваше от другите къщи в района.

Жаклин обърна глава встрани, докато колата продължаваше да се движи по улицата.

Фактът, че студентът живееше в тази къща, я караше да изглежда съвсем различна от другите сгради наоколо. Жаклин беше напълно сигурна, че след този кратък, бегъл поглед вече щеше да познае „неговата къща“ между стотици други.

Шофьорът спря пред номер четиридесет и пет и младата жена слезе. След като плати, съвсем бавно тръгна към номер двадесет и пет.

Сърцето ѝ започна да бие по-силно и тя усети как я обхвана някаква вътрешна възбуда. Внезапно ѝ се стори, че всяка отделна крачка изведнъж придобиваше особено значение, че пред нея стоеше важно решение, което трябваше зряло да обмисли.

Още четири къщи и щеше да достигне целта си.

Погледна нагоре към прозорците на къщата. Бяха стари, олющени, небоядисвани от години. Къде ли живееше Жан-Марк?

На втория етаж — там, където на перваза имаше големи зелени растения? Или в съседство, където един от прозорците беше отворен и оттам долиташе силна музика? Сигурно не. Той не беше човек, който по време на работа слуша силна музика.

Може би отгоре, където много стара завеса засенчваше по-голямата част от стаята? Вероятно работеше нощем, спеше през деня и нарочно беше затъмнил стаята си?

Или вдясно, където всички прозорци бяха широко отворени и два панталона бяха прострени да съхнат на слънце?

Жаклин се усмихна при вида на избелелите от пране дънки.

Това трябваше да е жилището на Жан-Марк.

Дали си беше вкъщи? Дали стоеше пред статива си и рисуваше? Или беше седнал в някое кресло с блок за рисуване на коленете и нанасяше спомени върху белите листи?

Младата американка беше стигнала до входната врата, на която бе окачена стара табела с номер 25.

Тя спря за миг и се огледа. Освен двете възрастни жени с пазарски колички нямаше никого. Приблужи се и изкачи първото стъпало, което водеше към входната врата. В тази сграда нямаше външни звънци с надписи.

Жаклин хвана тежката месингова дръжка на вратата и я натисна. Удари я миризма на зеле. В едно от жилищата на партера се караха мъж и жена.

Отзад нещо тъмно пробяга нагоре по стълбите. Вдигна глава и видя една сива котка да изчезва на първия етаж.

Стълбището беше доста тъмно и на младата американка ѝ беше трудно да се ориентира.

От дясната си страна ненадейно откри няколко пощенски кутии. Те бяха поставени на стената на височина на погледа и повечето бяха отворени. В някои от тях имаше проспекти от последната седмица. Изглежда никой от живеещите в този дом не очакваше днешна кореспонденция.

Жаклин прочете набързо малкото имена, които можеха да се видят. Льогран, Бертие, Гару... Дювал.

Пощенската кутия на Жан-Марк беше последната от редицата. И тя беше пълна с рекламни проспекти. Вероятно вече дни наред студентът не беше излизал от жилището си. Или не се интересуваше особено от пощата си.

— Добър ден, мадам.

Жаклин извърна глава встрани.

Плътният глас на някаква стара жена напълно я изненада.

— Ако включите там отпред осветлението, ще можете да ме видите по-добре.

Американката видя пред себе си на стената ключа, натисна го и светлината заля коридора.

На около три метра от нея възрастна жена седеше на сгъваем стол. Беше прекалено дебела, с наметнат върху раменете тъмнокафяв шал. До стола ѝ бе захвърлен изпокъсан вестник.

— Кого търсите? Имате доста изискан вид за това място — каза тя, без да променя изражението си.

Младата американка веднага изпита вътрешна антипатия спрямо жената, която явно беше портиерка на тази къща.

— Аз... аз... — тя направи крачка назад.

— Сигурно сте се объркала, мадам. Тук определено не живее никой, който би могъл да ви интересува. Само пропаднали личности и хора, вярващи в неща, които така или иначе никога няма да се случат.

Гласът на жената беше дрезгав, а тонът, с който изрече тези думи — твърд и мрачен.

— Вероятно... съм се заблудила — Жаклин бавно тръгна назад към изхода.

— Вие не сте оттук, нали? Чужденка ли сте?

Младата жена кимна и излезе навън.

На улицата я посрещна топлият пролетен въздух. Тя продължи в посоката, от която беше дошла. После пресече улицата и след около петдесетина метра отново спря. Обърна глава и още веднъж се загледа в прозореца, зад който предполагаше, че е Жан-Марк.

Изведнъж я завладя странно чувство. Тя самата едва ли можеше да си го обясни. Радостната възбуда, която само допреди няколко минути определяше усещанията ѝ, внезапно бе отстъпила пред някакъв неопределен страх.

Жаклин започна да се съмнява в правилността на решението си да потърси Жан-Марк. Сякаш старицата от стълбището бе оживила най-дълбоките ѝ резерви спрямо посещението при студента.

Тя, съпругата на гост — професор в Сорбоната, отиде в кабинета на мъжа си и излъга секретарката му, за да се добере до адреса на младежа, когото бе виждала едва два пъти в живота си.

Въпреки че той се беше уговорил с нея, тя не можа да изчака две седмици до срещата.

Жаклин преглътна и сведе поглед.

Поведението ѝ не беше ли осъдително? Не отиваше ли твърде далеч? Може би Жан-Марк съвсем не беше съгласен да го посещава тук преди обед в средата на седмицата. Може би работеше, искаше да рисува, а тя само му пречеше.

Изведнъж намерението да посети Жан-Марк в жилището му ѝ се стори груба грешка.

Вероятно беше по-добре да изчака до следващата седмица и да се срещне с него в бистрото. Ако той държеше на това, после отново можеха да се видят. Може би дори щеше да я покани при себе си.

Жаклин бавно се обърна. След още един последен поглед към прозореца на втория етаж на къщата с номер 25 тя си тръгна, решена да потърси такси, което да я откара на улица „Дьолриш“.

VII

— Надявам се, че цветята ви харесват, мадам — каза Николет и постави пролетния букет на стъклената маса в дневната.

Жаклин вдигна поглед от списанието си. Младата прислужница бе натопила пъстър сноп лалета и великденчета в стъклена ваза със светлокафяв оттенък, а отдолу беше постлала чиста покривка от бежов лен. Тя разгледа творението си първо отблизо, после от известно разстояние и направи доволна физиономия.

— Съчетанието наистина е много красиво — каза американката и остави списанието настрана.

Николет се усмихна и явно се зарадва от похвалата на професоршата.

— Всичките цветя са от градината — обясни тя. — Набрах ги само преди няколко минути.

Жаклин стана и отиде до прозореца на стаята! Времето се беше променило. Слънцето грееше от високо, небето сияеше в тъмносиньо и само от време на време се появяваше някое бяло облаче.

— Би трябвало да изпиете кафето си в градината, мадам — предложи Николет.

Американката се обърна. През последните дни тя почти не беше напускала дома си. Въпреки че навън беше толкова приятно, прекара целия ден в апартамента, чете, слуша музика и размишлява...

Часове наред седя на дивана с книга или списание на коленете, мислейки за Жан-Марк. Постоянно си представяше двете им срещи. Всяка отделна дума от разговора им оживя в спомените ѝ. Накрая ѝ се стори, че чува гласа му...

— Освободих ви верандата. Всичко е чисто, а столовете са вече навън — в гласа на Николет се долавяше деликатна покана.

— Много благодаря — отвърна Жаклин. — Веднага ще изляза.

Очите на младата францужойка моментално светнаха.

Въпреки че настроенията на професоршата ѝ се струаха съвършено необясними, бе потискащо да наблюдава как една толкова

хубава и мила жена като мадам Дантон постоянно стои вкъщи и тъгува, докато във животът минаваше покрай нея.

Всъщност младата прислужница отдавна се впускаше в предположения за състоянието ѝ. Макар с убеждението си, че професорът се грижеше твърде малко за нея, вече доста да се доближаваше до същността на нещата, то тя никога не би посмяла да изрече и една дума за това. Но, разбира се, също не беше съгласна да гледа пасивно как мадам Дантон все повече се изолира от външния свят и постепенно се затваря в себе си.

Не, Николет искаше поне малко да допринесе за това, съпругата на господин Дантон да се почувства по-добре и от време на време да мисли за нещо друго. Затова ѝ поднесе цветята и затова беше щастлива, че мадам прие предложението ѝ да поседи на чист въздух.

В това време Жаклин седна на един от градинските столове на верандата. Под шарената сянка, която хвърляха младите листа на един бук, тя беше сложила слънчевите си очила и наблюдаваше една катеричка, която тъкмо беше достигнала най-високите клони на младата ябълка, посадена от предишните наематели в ъгъла на градината.

Катеричката се осмели да отиде бавно до края на клона, известно време поседя нерешително, а след това направи смел скок до дългия клон на съседното сливово дърво. Там се задържа, докато първоначалното силно люлеене намаля и се прехвърли на дебелия, покрит с мъх ствол. Оттам пъргавото животинче слезе на земята и с няколко скока изчезна зад един храст.

Жаклин я проследи с очи, докато малкото същество се изгуби от погледа ѝ, и повече не се показва.

— Мадам, кафето ви.

Вратата към верандата се отвори и Николет се появи със сребърна табла в ръце, върху която бяха поставени сребърна кана, чаша за кафе, захарница и малка каничка с мляко, закриваща чиния с кекс.

Тя подреди всичко на масата и напълни чашата до половината с кафе, а другата половина с мляко. След това отново вдигна таблата, канейки се да тръгне обратно към къщата.

— Не искате ли да седнете при мен и също да изпиете едно кафе? — предложи ѝ Жаклин.

Очите на Николет се разшириха.

— Вземете си стол, донесете си чаша и седнете при мен — тя направи движение с ръка в знак на покана.

За миг лицето на французойката отразяваше само неразбиране.

После съвсем бавно чертите ѝ се избистриха. Накрая върху устните ѝ се изписа дяволита усмивка и тя започна да се смее от сърце. В същото време хвана дръжката на вратата и отново изчезна вътре в къщата.

Жаклин безпомощно гледаше след нея. Бавно извърна глава и посегна към кафето си. Беше ѝ трудно да разбере реакцията на младата прислужница.

Николет бе приела поканата ѝ за шега.

През следващите минути Жаклин два или три пъти поглежда към вратата на верандата, но тя не се появи. Едва много по-късно, когато слънцето вече доста се беше отдръпнало и първите сенки започнаха да се спускат върху масата, французойката отново излезе в градината.

— Надявам се, че кафето ви е харесало — каза тя и отново нареди съдовете върху таблата.

— Да, благодаря — кимна Жаклин и я погледна.

Николет вдигна таблата и се усмихна мило, сякаш нищо не се бе случило. После отново се изгуби в къщата.

„Тя наистина е сметнала предложението ми за шега“ — помисли си младата жена и избута стола си леко встрани, за да не седи на сянка.

Недалеч цяло ято птици се спуснаха върху най-високото дърво в съседния двор. Цвърченето им изпълни въздуха. Някои от тях започнаха да се карат за най-хубавите места на короната.

Жаклин погледна към тях и започна да се подсмива на живостта и палавостта на птиците. Няколко мига по-късно беше забравила случката с прислужницата.

— Господинът току-що се върна. Да сервирам ли вече вечерята?

От кухненския прозорец Николет беше видяла, че Рупърт Дантон идва към къщи и сега искаше да знае дали вече можеше да занесе в трапезарията ястието със сирене, което той беше пожелал точно за този четвъртък.

— Добре, Николет.

Жаклин се надигна от дивана, отиде до грамофона и обърна плочата, която беше слушала през последния половин час.

Външната врата се отвори и стъпките на професора се чува по стъпалата, които водеха към първия етаж.

През съседната дневна Жаклин отиде в трапезарията и от там се заслуша в първите акорди на музиката. Песента, която прозвуча, беше същата, която тя и съпругът ѝ постоянно бяха слушали, но времето, когато се запознаха.

Вратата към коридора се отвори и Рупърт Дантон влезе.

— Добър вечер, скъпа.

Той отиде до нея и бегло я целуна по челото. Спря за момент и я погледна в очите. След това се усмихна — същата спечелваща усмивка, която се появяваше винаги, когато трябваше „да каже“ нещо на жена си.

Жаклин знаеше ритуала.

Той щеше да седне на масата и да започне вечерята с несъществен разговор. После щеше да пусне някоя добра дума по тази или онази тема и след известно време неусетно щеше да стигне до въпроса.

Жена му не трябваше дълго да мисли, докато открие причината за днешната маневра. Не желаше да участва в представлението и отново да изпадне в положението на статистка в частния театър на Рупърт Дантон.

— Не искаше ли да ми кажеш нещо? — попита го, след като Николет беше сервирала вечерята и двамата бяха седнали на масата.

Мъжът ѝ вдигна поглед.

— Как ти хрумна?

Той се помъчи гласът му да прозвучи колкото се можеше по-изненадано и погледът му разколеба Жаклин.

„Винаги става така“ — помисли си тя. Много добре знаеше какво я очакваше, познаваше всяка отделна негова реакция, чувстваше се сто процента сигурна и въпреки това... Щом Рупърт я погледна и се направи на изненадан от държанието ѝ, тя изгуби вътрешната си сигурност, стана нервна. Почувства се така, сякаш вината не беше негова, а нейна.

— Помислих си само... защото...

Жаклин търсеше подходящите думи.

Както винаги, от този момент нататък съпругът ѝ беше този, който поемаше разговора в свои ръце и съвсем самостоятелно го направляваше в онази посока, която беше удобна за самия него.

— Всъщност имаш право, скъпа. Действително трябва да ти кажа нещо. Две са новините, които би трябвало да знаеш.

Той не сваляше поглед от нея, което не ѝ даваше възможност да отвърне нещо.

— Първо приемът в Сорбоната непосредствено предстои. Днес получих писмената покана. Ще ти я дам след вечеря — той отпи глътка чай и си взе една виенска кифличка. — И освен това тази неделна почивка ще трябва да прекараш без мен.

Рупърт Дантон разреза виенската кифличка и дръпна маслото към себе си.

— С удоволствие щях да откажа ангажимента, за да прекараме съботата и неделята заедно. В края на краищата заради многото работни дни почти не се виждаме. Но за съжаление Дюфур вече е взел два билета за Марсилия. Нали знаеш, изложбата в Екс-ан-Прованс — той започна да маже виенската си кифличка с масло и сирене. — Попитах го дали не бих могъл да взема и теб, но за съжаление е резервирал стая само за нас, а там на юг по това време на годината нищо не може да се направи.

Той отхапа от кифличката си, направи кратка пауза и след това продължи.

— Но ти със сигурност ще издържиш още една неделна почивка без мен. В края на краищата сме в Париж, а в Париж има много неща, които човек може да предприеме в събота и неделя.

Жаклин кимна.

— Кога трябва да тръгнеш?

Съпругът ѝ погледна часовника си.

— Ще хванем самолета в девет. Дюфур ще ме чака на летището. След половин час ще си поръчам такси.

Професорът още веднъж подари на жена си своята мила, така популярна сред всички усмивка. Но за пръв път през последните седем години Жаклин не изпита никаква мъка заради посредствената комедия, която ѝ разигра току-що.

За пръв път в душата ѝ се надигна чувство на презрение към него. В момента не я интересуваше фактът, че я мамеше, че си

измисляше оправдания, че се срещаше с други жени и спеше с тях. Вбесяваше я безцеремонността и нехайството, с който от известно време мъжът ѝ се отнасяше към нея.

„Въобще не се мъчи да измисли свестен претекст — мислеше си Жаклин и гледаше чинията си. В устата си усещаше блудкав вкус. — Толкова безразлична съм му станала, че и две минути не отделя, за да обмисли разумна лъжа.“

Не бяха изминали и десет минути, когато погледът ѝ попадна на един от календарите, върху който бяха нанесени художествените изложби във Франция.

Тази в Екс-ан-Прованс беше минала преди една седмица.

Този път портиерката седеше на съгваемия си стол пред къщата. Държеше в ръка плетката си и от време на време затваряше очи, за да се отдаде изцяло на сгриващото въздействие на слънчевите лъчи.

Жаклин я видя отдалеч.

До десния ѝ крак се беше сгушило малко, мръсно кученце. Дори минаващите край него автомобили не можеха да го накарат да вдигне глава.

Може би още петдесетина метра деляха Жаклин от къщата.

С всяка следваща крачка, с която се приближаваше до сградата, сърцето ѝ започваше да бие все по-възбудено.

Както преди три дни, беше слязла от таксито пред номер четиридесет и пет и сега изминаваше пеш последната част от пътя до Жан-Марк.

„Повече няма да обръщам внимание на тази жена“ — си мислеше Жаклин и реши да каже на портиерката само едно „Добър ден“ и след това веднага да влезе във входа.

Погледът ѝ бе отправен нагоре. Прозорците, от които последния път висяха навън джинсите, пак бяха отворени. Само още няколко крачки я отделяха от тежката, тъмна входна врата.

Кучето изглежда не забелязваше приближаването ѝ. Затова пък не убягна на вниманието на портиерката.

Старицата бавно изправи глава, мига известно време и отпусна плетката си на колене.

— Наскоро не бяхте ли вече тук? — попита тя, когато Жаклин се приближи на няколко метра от нея.

Младата жена кимна и продължи.

— Значи не сте сгрешила адреса, така ли?

— Не, мадам.

— И при кого искате да отидете?

— При мосю Дювал.

Тя погледна към портиерката. Забеляза подигравателното ѝ подхилване и се спря.

— Така, така. И вие ли имате да вземате пари от него?

— Не разбирам за какво говорите.

— За това, че младежът там горе си въобразява, че наемът му ще се плати от само себе си. Или че някой ненормален ще купи някоя от ненормалните му картини и той най-после ще може да ми даде парите, които ми дължи.

Кучето се събуди, когато жената премести крак назад под стола си.

— Би трябвало да се хване с някоя сваятна работа, този младеж — продължи тя. — В края на краищата е млад и здрав. Но да седи вечно вкъщи и да маца насам-натам с четката — от това никой не се храни — тя отново хвана плетката си. — И за какво изобщо го търсите?

— Аз... аз...

О, не — Жаклин се ядоса на това, че се беше впуснала в този разговор противно на първоначалното си намерение. Но беше твърде късно. Сега бързо трябваше да измисли нещо.

— Аз... следвам заедно с мосю Дювал.

— Така, така. Значи и вие рисувате.

Жаклин кимна.

— А откъде сте?

Тя се поколеба за миг, след това каза:

— От Англия.

Старата кимна.

— Но за разлика от този там горе — посочи с палец втория етаж — добре се справяте — тя изгледа Жаклин от горе до долу. — При всички случаи изглежда не разчитате само на таланта си.

Жаклин се надяваше, че портиерката скоро ще приключи разговора.

Старицата сякаш чу нямата й молба.

— Живее на втория етаж вдясно — каза тя и отново се посвети на ръкоделието си. Кучето пак положи главичка на предните си лапички.

Жаклин отвори входната врата и влезе в хладната атмосфера на стълбището. Побърза да се изкачи нагоре по стълбите, сякаш се страхуваше, че портиерката ще извика още нещо след нея.

На първия етаж тя забави ход и за последните две стъпала се нуждаеше от толкова време, колкото й беше трябвало от таксито до къщата на Жан-Марк.

Най-накрая стигна до вратата на неговия апартамент.

Като че ли биенето на сърцето й можеше да се чуе на няколко метра разстояние. Тя погледна табелката с надпис „Дювал“, събра всичката си смелост и силно почука на вратата.

Със затаен дъх изчака няколко секунди, докато в жилището се чуха стъпки.

— Един момент, моля — каза гласът на студента.

Радостна възбуда обзе американката.

Чу се шум от разместване на някакви мебели, след това вратата се отвори и лицето на Жан-Марк се появи.

— Жаклин!

Студентът изглеждаше съвършено изненадан, когато съзря на стълбището жената на своя професор. Без да откъсва очи от нея, остави вратата да се отвори напълно.

— Въобще не съм допускал — той направи крачка встрани. — Влезте.

Младата жена се приближи колебливо.

— Моля да ме извините — каза той и избута с крак едно старо кресло от пътя й, докато затваряше вратата след нея. — Ако знаех, че ще дойдете, определено щях да въдворя малко ред.

— ... и тогава жилището вече нямаше да изглежда като ваше — отвърна Жаклин, след като сърцебиенето й се беше поутоложило.

— Моля — Жан-Марк я покани в голямата стая с изглед към улицата.

Младата жена мина покрай него и влезе. Тя се усмихна при вида на разнебитения сушилник, върху който в съвършен безпорядък бяха нахвърляни най-различни дрехи. На масата имаше куп стари вестници, а две трети от дивана бяха покрити с листи хартия.

Едва сега Жаклин забеляза статива, изправен до прозореца. Той беше така разположен, че дневната светлина отвън попадеше директно върху повърхността за рисуване. Отиде до него и се загледа в картината.

— Но това е... — очите ѝ се разшириха и заблестяха. — Но това е бистротото на Пепито!

Жан-Марк пристъпи до нея и се усмихна.

— Използвах принудителната си почивка и малко повече от седмина работих над тази картина. Завърших я снощи. Тъкмо навреме — сякаш съм предусещал, че днес ще минете оттук.

Жаклин не можеше да откъсне поглед от картината.

— Прекрасна е — кача тя. — Най-много ми харесват цветовете. Толкова са топли и приветливи.

— Дължи се на това, че изведнъж спомените ми, свързани с бистротото, станаха толкова хубави. Само се опитах да ги пресъздам такива, каквито са. Въпреки че от две години почти всеки ден обядвам при Пепито, по-рано никога не ми е хрумвало да рисувам бистротото. За това първо трябваше да срещна вас там.

Студентът дяволито се усмихна.

— Имам още нещо за вас.

Той отиде при един стар шкаф до прозореца, отвори вратичката и от хаоса, който се разкри пред очите ѝ, извади папка с картини.

Тя си спомни за скицата, която беше обещал да ѝ донесе при следващата им среща. Взе големия лист, който ѝ подаде, и го разпъна на масата пред себе си.

— Но това сме...

— Това сме ние двамата по време на неотдавнашната ни разходка край Сена.

Той приглади с ръка единия ъгъл на рисунката.

Жаклин стоеше безмълвна. Жан-Марк беше успял да извика от паметта си най-дребни подробности от местността, сред която се бяха разхождали и да ги пренесе върху листа хартия, но не това пленяваше младата жена.

— Картината излъчва такова спокойствие, а ние двамата сме с толкова сериозни лица — забеляза тя.

Жан-Марк кимна.

— Не исках просто да нарисувам спомена. Целта ми беше да разкрия това, което изпитвах. Това, което виждате сега, не е просто нашата разходка край Сена, а чувствата, които ме вълнуваха и които се събуждат при спомена ми за този следобед.

Жаклин го погледна и студентът се усмихна.

— На картината само лицата ни са сериозни — добави той. — Вижте, ето я светлината на слънцето, ето ги младите листа на дърветата, там са двете деца, които така буйно лудуваха. Всичко това е по-скоро ведро, не е ли така?

— Имате право — съгласи се тя. — Само дето лицата ни са много по-сериозни, отколкото си ги спомням.

— Вашето при всички случаи беше такова. Макар че през онзи следобед на няколко пъти се смяхте, всъщност настроението ви беше малко потиснато. Дори когато се радвахте, очите ви винаги оставаха сериозни.

Жаклин не отговори. Като че ли думите му бяха засегнали някакво много чувствително място в нея. Тя още малко задържа поглед върху картината, след това бавно я пусна.

— Не исках да ви причиня болка — Жан-Марк седна на края на масата. Той веднага забеляза реакцията ѝ на последните му изречения. — Може би това мое впечатление се дължи просто на вътрешното ми състояние. Възможно е да съм се заблудил.

Той я гледаше, а очите му сякаш още веднъж искаха да ѝ се извинят.

Младата американка вдигна глава.

— Не трябва да се извинявате — каза тя и погледна тъмните му сериозни очи. — Всъщност много добре даже сте усетил настроението ми. Само че невинаги е лесно да признаеш някои неща пред себе си.

Жан-Марк мълчаливо погледна към папката.

Жаклин видя, че вътре имаше още една картина.

— Може ли да разгледам и тази? — попита тя.

Студентът се поколеба за миг, но Жаклин вече беше взела листа и го обръщаше.

В същия момент прехапа долната си устна.

Това беше скицата, която Жан-Марк ѝ беше направил след приема на улица „Дьолриш“.

Беше прекрасен портрет, но и той показваше младата жена с тъжни очи и устни, върху които нямаше и следа от усмивка.

— Това е само...

— Оставете — прекъсна го тя.

Взе в ръка картината, отиде до прозореца и я обърна срещу светлината.

— Тогава, на приема, казахте, че художникът преди всичко трябвало да може да наблюдава — тя се извърна към него. — Но, изхождайки от картините ви, мисля, че вие умеете нещо повече.

Студентът я гледаше мълчаливо, докато тя оставяше картината върху полицата на прозореца.

— Вие изглежда можете да виждате вътре в хората — продължи Жаклин. — Първата ми реакция, когато видях портрета, беше не толкова учудване от сериозността на цялостния израз, а по-скоро чувство на разпознаване. Сякаш някой бе отгатнал мислите, които винаги се опитвах да прикрия.

Тя вдигна поглед от картината и срещна този на студента. Един миг се гледаха взаимно, без да разменят нито дума. След това Жаклин му върна скицата и той отново я прибра в папката.

— За какво мислите, когато рисувате дадена картина?

— Зависи какво скицирам — той посочи някаква рисунка върху статив, разположен в ъгъла на стаята. — Според това дали рисувам пейзаж, ситуация или лице.

— И какво си мислихте, докато рисувахте мен?

Самата Жаклин се учуди от смелостта, с която поставяше въпросите си. Жан-Марк отговори първо с усмивка.

„Сега ще се опита да измисли свястно обяснение“ — предположи американката.

Той сведе поглед, сякаш бе отгатнала мислите му.

— Докато работя невинаги ми минават през ума ясни мисли — каза най-после, — понякога са само съвсем смътни идеи или само усещания, които трудно могат да се изразят с думи.

— Сега се опитвате да се измъкнете — усмихна се Жаклин.

Жан-Марк искаше да отвърне нещо, но видя лицето ѝ и се отказа от опита си да отбегне въпроса.

— Щом наистина искате да чуете... — гласът му стана по-тих от преди.

Жаклин го гледаше изпълнена с очакване.

— Е, добре — той си пое дълбоко въздух. — През цялото време си мислех, че дълбоката тъга, която се четеше в очите ви, съвсем не подходеше на цялостния ви вид и на повода, по който се запознахме.

Жан-Марк така изговори последните думи, сякаш веднага очакваше отговор от нейна страна. Но Жаклин замълча. Погледът ѝ се плъзна из стаята, към прозореца, и тя бавно прокара ръка през тъмната си коса.

— Впечатлението, което ми направихте — той спря и изчака, докато отново го погледна — беше на човек, който вътрешно се чувства много самотен.

Въпреки че думите му болезнено я засегнаха, гласът му беше толкова успокояващ и нежен, че тя почти му бе благодарна за откровеността. Той като че ли премахна някаква невидима бариера между тях. Сякаш бе освободил Жаклин от необходимостта да се преструва пред него така, както от години беше свикнала да го прави пред други хора.

— Имате право — тихо рече тя и леко наведе глава. — И вие сте първият човек, който ми го казва прямо и открито, без фалшиво намерение.

Възцари се тишина. На няколко метра един от друг, Жаклин и Жан-Марк стояха в стаята и се гледаха взаимно така, сякаш темата доста ги беше засегнала. Студентът пръв наруши мълчанието.

— Сигурно невинаги е било така?

— Не — отговори му тихо. Като че ли всеки следващ отговор я сближаваше по малко с него. — Всъщност... Просто така се развива нещата. И аз не знам защо се получи така.

Жан-Марк кимна и се загледа през прозореца. За пръв път от няколко дни насам на небето се бяха появили облаци и за няколко мига закриха слънцето.

— Изглежда в живота има неща, развитието, на които протича почти незабележимо и които човек забелязва едва тогава, когато са достигнали определен мащаб — каза Жаклин. — Но ако тогава трябва да си признаеш, че те са довели до нови ситуации, често това прозрение е болезнено — тя приглади с дясната си ръка някаква гънка

на полата си. — За съжаление фактът, че си прозрял нещо, още не означава, че знаеш как отново да се освободиш от бремето, което те е налегнало.

Жан-Марк я погледна право в очите.

— По този въпрос съм на друго мнение.

— В какъв смисъл?

— Смятам, че човек може да намери изход от всяка ситуация, дори и от най-заплетената.

Жаклин се усмихна.

— От вашата уста звучи много хубаво. Но, за съжаление, опитът ме е научил на друго.

— Може би сте направила грешка.

Междувременно облаците се бяха отдръпнали и слънчевите лъчи отново заливаха стаята и я потапяха в златиста светлина.

— Каква грешка?

— Такава, каквато правят повечето хора. Не сте послушала верния глас. В днешно време почти всички хоро слушат само единия от двата си вътрешни гласа, този на разума. Опитват се всичко да обяснят, да анализират и после да намерят правилното решение, както при математическа задача. За съжаление това постоянно ги води до същата задънена улица.

— А какво разбирате под втори вътрешен глас?

Жан-Марк посочи с ръка сърцето си.

— Вторият е този тук, вътре. Гласът на сърцето ни, на чувствата ни. За разлика от другия, този глас не може толкова лесно да се изрази с думи, не може да се обясни с логически аргументи. Напротив, често ни кара да чувстваме близки неща, срещу които другият глас се съпротивлява. За съжаление още от деца ни е втъпено да не се доверяваме на този глас, а да се осланяме изцяло на другия. Научили са ни да мислим, но не и да чувстваме. И резултатът е, че пренебрегваме усещанията си в полза на рационалната логика.

— Съвсем не знаех, че сте и философ — Жаклин го гледаше с разширени очи.

Студентът се засмя и поклати глава.

— Съвсем не. Само се опитах да приложа в живота това, което съм научил от рисуването.

Двамата стояха един до друг при отворения прозорец. Жаклин искаше да каже нещо, но напразно търсеше подходящите думи.

Жан-Марк не откъсваше поглед от нея. Съвсем бавно у младата жена се надигна усещането, че думите му като че ли бяха разсеяли и последните съмнения в собствените ѝ действия.

— Мисля — тихо и нежно каза той, — че и вие сте направила тази грешка.

Жаклин видя играта на цветовете в очите му, тъмнокафявото, на които съдържаше безброй много други нюанси.

— Съвсем определено — тя леко отпусна глава назад, — И знам, че бе неправилно, абсолютно неправилно...

Затвори очи и усети как ръцете на Жан-Марк обгърнаха раменете ѝ и силно я привлякоха към него. Дланта му погали косите ѝ и обхвана главата ѝ.

— Моля те, Жан-Марк — прошепна тя, — целуни ме!

Устните му се прилепиха до нейните. Стори ѝ се цяла вечност, докато се откъснаха един от друг. Той силно притисна главата ѝ към гърдите си.

— Обичам те — прошепна — и го знаех от първия миг, в който се видяхме.

Жаклин зарови глава в пуловера му и го привлече още по-плътно към себе си.

— И аз го знаех, но се опитах да заблудя самата себе си. О, Жан-Марк, толкова съм щастлива, че съм при теб.

Пръстите му се плъзнаха през косата ѝ, която блестеше на слънцето.

— По цели дни, докато бях сам вкъщи, за нищо друго не можех да мисля, освен за теб. Постоянно те виждах пред себе си. Няма да повярваш колко често мислено си повтарях всяка дума от разговорите ни на приема, в бистрото и край Сена.

— В такъв случай през последните дни двамата сме правили едно и също. И аз бих могла да ти повтора всяко отделно изречение, което сме си казали.

Той обхвана лицето ѝ с двете си ръце и я целуна по челото.

— Дори мислех да ти позвъня по телефона или може би да ти пиша.

Жаклин се усмихна.

— А аз вече идвах веднъж, преди няколко дни, пред тази къща, долу до вратата.

Очите му се разшириха.

— И не си се качила до горе?

Жаклин поклати глава.

— Другият глас. Той ми каза, че трябва отново да си отида въкъщи. И преди два дни го послушах.

Те се погледнаха в очите и започнаха да се смеят. Жан-Марк обви ръце около хълбоците ѝ и я притисна към себе си.

— Трябва официално да се разделим с него. Сбогом, глас на разума! Вече нямаме нужда от теб — той повдигна Жаклин с две ръце ѝ отново я пусна. След това така силно я притисна към себе си, че тя почти остана без дъх. — Обичам те! Обичам те!

Младата жена не можеше да си спомни кога за последен път се бе чувствала така необуздано весела и радостна. Всички грижи и неволи, всички страхове и потискащи чувства сякаш бяха изчезнали. Изведнъж всичко се бе променило. Жан-Марк я беше омагьосал и я бе превърнал в друг човек.

— Знаеш ли какво бих направил сега с най-голямо удоволствие?
— попита той няколко мига по-късно.

— Нека да отгатна.

Жаклин се облегна назад в ръцете му, доколкото беше възможно. Жан-Марк повдигна вежди и зачака първия ѝ опит.

— С най-голямо удоволствие би... — започна тя и се поколеба за миг.

— Е?

— ... ме целунал!

Той се засмя и силно я прегърна. След това се погрижи за изпълнението на предположението ѝ.

— Но всъщност не беше това, за което си мислех — прошепна в ухото ѝ.

— Тогава нека пак да отгатна — тя едва сдържаше смеха си. — Знам! — каза накрая. — Искаш да нарисуваш картина.

— О, не! Наистина много обичам да рисувам, но в момента нещо друго ми се върти в ума.

— Наистина не е много просто — Жаклин сбърчи чело. — Художник, държащ в ръцете си жена, която го обича и чието най-

съкровено желание не е да я целуне или да я нарисува... Трябва да кажа, че ми се вижда забележителен съвременник...

Жан-Марк силно се засмя при последните й думи.

— Спри! — прекъсна го младата американка. — Имам право още веднъж да гадая.

Той кимна и зачака третия й опит.

— Мисля, че знам.

— Не ме дръж в напрежение.

— Да кажа ли?

Тя му се усмихна дяволито и се зарадва, че й се беше удало да обърне ситуацията.

— Е, казвай вече — помоли Жан-Марк.

Жаклин закръгли устни, вдигна дясната си ръка и положи показалеца си върху устните му.

— Мисля, че има нещо общо с едно бистро, което се нарича „При Пепито“.

Жан-Марк още веднъж я обгърна с ръце и я завъртя, докато и двамата паднаха върху стария диван сред всичките листи хартия.

Смеейки се, те се гледаха. Жаклин махна косите от лицето си.

— Готов ли си?

Той скочи, хвана я за ръката и я издърпа при себе си.

Няколко мига по-късно напуснаха жилището. Мина още известно време, докато двамата тръгнат надолу, тъй като студентът не можеше да намери ключа на вратата.

— Просто да тръгваме — той хвърли бегъл и безполезен поглед под дивана и креслото. — Никой няма да влезе.

— Да не би да искаш да оставиш жилището си отключено?

Той я погледна учудено.

— Да не си фанатичка на тема порядък?

Жаклин се засмя и поклати глава.

— Не, но мисля, че скоро ще станеш много известен художник и с твоите картини ще се търгува на най-високи цени. А тук има цяла дузина от тях.

Жан-Марк не можа да не се подаде на такава логика и поднови търсенето.

— Може би трябва да погледнеш под изтривалката до вратата — предложи Жаклин след известно време.

Студентът вдигна изтривалката и откри ключа.

Бавно се отправи към Жаклин.

— Ти си го скрила там.

— Аз? От къде на къде?

— Искаше да ми докажеш нещо.

Тя го гледаше, без да има ни най-малка представа за какво говори.

— Какво съм искала да ти докажа?

— Че в това домакинство липсва жена — той дръпна вратата, заключи я и се обърна към Жаклин. — Е? Прав ли съм?

— Сега с най-голямо удоволствие бих отговорила „да“, защото тази мисъл много ми допада.

— Но тогава кажи „да“!

Тя остана за миг неподвижна, после му направи знак с ръка да доближи ухо до устните ѝ. Той се наведе напред и усети как ръцете ѝ привлякоха главата му съвсем плътно до лицето ѝ.

— Да, да, да...

VIII

— Беше прекрасно, Жан-Марк. Искам този ден никога да не свършва.

Жаклин се сгуши в прегръдките на студента и пое топлината на тялото му в себе си.

Залязващото слънце стоеше на вечерното небе като топка червена жарава и потапяше града в недействителна светлина. Заради някакъв футболен мач повечето хора се бяха оттеглили в жилищата си и седяха пред телевизорите. Само по-възрастни хора бяха изнесли сгъваемите си столчета пред входните врати и просто си седяха, някои с чаша в ръка, и се наслаждаваха на тихото спокойствие на пролетната вечер.

Жаклин и Жан-Марк стигнаха до ъгъла на една улица и спряха, докато елегантна бяла спортна кола премина край тях и освободи улицата.

С изключение на възрастна съпружеска двойка, която водеше кучето си на разходка, те бяха единствените, избрали по това време пътя през парка.

— Не е ли прекрасно? Този мирис, този чудесен въздух!

Жаклин очакваше някаква реакция от страна на студента, но такава нямаше. Без да обръща глава, погледна към него и забеляза, че през цялото време той не я изпускаше от очи.

— Тъкмо говорех за аромата на цветовете и на пролетния въздух тази вечер — тя обърна лице към него.

Погледът на Жан-Марк не се откъсваше от нея. Жаклин спря.

— Но за художник вие сте крайно невнимателен, млади момко. Човек може да си помисли, че преминавате оттук като кон с капази.

Той вдигна ръка и нежно я погали по косата.

— Лъжете се, мадам. Като художник съм се научил да се концентрирам върху същественото, а от няколко минути правя точно това.

— Млади човече, изглежда рядко се смущавате да измисляте оправдания. Бих могла да приема, че вече сте тренирал.

— А вие изглежда винаги трябва да запазите последната дума за себе си.

— Много сте дързък, млади момко.

— Отново последната дума.

— Така и ще бъде.

— Съвсем определено не.

— Но тогава ми кажете как смятате да попречите на това.

— По най-простия начин.

Жаклин искаше да отговори, но Жан-Марк беше по-бърз. Той я придърпа към себе си и преди да бе казала и една дума, устните му се сляха с нейните. Целува я много дълго.

— За студент сте голям смелчага — тихо каза тя, след като отново я пусна.

Жан-Марк се засмя.

— Но трябва да ви призная, че целувките ви ме карат да заключа, че учите последен семестър.

— Предпоследен.

— Тогава сигурно сте проспал един.

Преди той да може да отговори, Жаклин вече тичаше към групата дървета в средата на голямата поляна. Студентът не се колеба дълго. След няколко метра я настигна и я хвана за ръката. Двамата тичаха до дърветата и останали без дъх, се строполиха на тревата.

— И какво ще направим сега? — той се наведе над лицето ѝ.

— Първо малко ще си починем, после ще станем и накрая ще...

Жаклин не можа да довърши изречението си, тъй като Жан-Марк явно не беше разбрал реда на предложенията ѝ. След като приключи с целувката, тя каза:

— Да отидем у вас.

Той ѝ помогна да се изправи, прегърна я и двамата тръгнаха по посока на голям стар сводест портал. Там свършваше паркът, а улицата, която минаваше отзад, водеше към жилището на Жан-Марк.

Докато излизаха от парка и вървяха по тротоара до ъгъла на следващата улица, не проговориха нито дума. Тя усети как леко стисна пръстите ѝ и го погледна. Погледите им се срещнаха и в нея сякаш се надигна вълна от топлота.

Междувременно дългите сенки на къщите се бяха спуснали над улицата и само в прозорците на най-горните етажи се отразяваха последните лъчи на залязващото слънце. Но изглежда топлината на следобед не искаше да отстъпи пред вечерта и така се получаваше плавен преход между отделните часове на деня.

Спряха за миг пред външната врата и се спогледаха. Жан-Марк искаше да каже нещо, но Жаклин сложи показалеца си върху устните му и поклати глава. После го хвана за ръката и двамата влязоха в къщата.

Те хукнаха нагоре към жилището на Жан-Марк, без да включват осветлението на стълбището.

Нито студентът, нито Жаклин забелязаха старата портиерка, която отвори вратата на партера, когато влязоха от улицата и гледа след тях, докато на първото стъпало изчезнаха от погледа ѝ.

— Нека да заключа — каза Жаклин и протегна ръка към Жан-Марк. Той ѝ подаде ключа и тя го завъртя, докато щракна в ключалката.

След това бавно се обърна и облегна глава назад на вратата.

Жан-Марк стоеше пред нея в полутъмния коридор и младата американка виждаше блясъка на очите му. После усети как ръцете му обхванаха хълбоците ѝ и нежно я притеглиха към него.

Тя се поддаде на натиска и притисна тялото си към неговото. Почувства как пръстите му се плъзнаха нагоре по гърба ѝ и накрая през шията и тила ѝ достигнаха челото. Той нежно погали косата ѝ, а след това я хвана здраво, за да я изтегли внимателно назад.

Тя затвори очи и леко разтвори устни. Дъхът му се приближаваше и в следващия миг устните му се сляха с нейните. Жаклин забеляза как ръцете му все по-силно се впиваха в тялото ѝ и с нарастваща сила я притискаха към него. Тя се опита да се противопостави на движенията му, но Жан-Марк не бе готов да отстъпи. Той вдигна ръка, зарови я в косите ѝ и притисна лицето ѝ още по-плътнo до своето.

Жаклин имаше чувството, че пространство и време се сляха и всички сетивни усещания се разтвориха в тях. Тя вече не се опитваше да се противопостави на настоятелността му, а изцяло ѝ се отдаде.

— Моля те, Жан-Марк — прошепна му, когато откъсна устни от нейните и започва да целува шията ѝ. Тя отпускате глава все по-назад.
— Ела, моля те, ела...

Изведнъж усети как той престана да гали с устни шията ѝ и лицето му се наведе над нейното. Бавно отвори очи.

— Да идем оттатък — каза ѝ с тих глас.

Жаклин кимна, но продължаваше да го гледа в очите. В тях се четеше такава нежност и същевременно такава всепроникваща сила, каквито никога не бе виждала.

Тя вдигна ръце и прокара пръсти по линията на брадичката му, нагоре по страните, докато стигна до веждите. Внимателно ги погали и едновременно с това пое в себе си топлината на погледа му.

— Обичам те... — прошепна.

Въпреки че студентът нищо не каза, тя можа да прочете неговия отговор в очите му.

— ... и тази нощ искам да съм съвсем близо до теб.

Той я хвана за ръката и отвори вратата на спалнята.

Жаклин се усмихна, когато видя страхотния безпорядък в стаята. По земята бяха разхвърляни всякакви чинии и чинийки, върху два стола небрежно бяха нахвърляни най-различни дрехи, а по всички ъгли на стаята моливи и тебешери се редуваха с обувки, чорапи и листи за рисуване.

Жан-Марк затвори вратата след нея и ѝ отправи поглед, молещ за извинение.

— Ако знаех, че ще минеш оттук... — започна той, но Жаклин поклати глава и го прекъсна.

— ... тогава това тук нямаше да е твоята стая. Така е много по-хубава.

Той отиде до леглото и свлече всичко, което се намираше върху него, на земята. След това се обърна и я погледна.

Жаклин още стоеше до вратата. Настана кратък миг на тишина. После студентът протегна ръка към нея.

— Ела.

Тя не се колеба. Докосването на пръстите му предизвика в тялото ѝ вълна на топлина, която тръгна от ръката и навлезе дълбоко в душата ѝ.

Деляха ги само няколко сантиметра, а сякаш никой от тях не смееше да започне.

Накрая Жаклин първа заговори.

— Моля те, съблечи ме — тя положи ръката на Жан-Марк върху копчетата на блузата си.

Съвсем бавно и с дълбока нежност той започна да я разсъблича. Жаклин го галеше по косата.

Тя затвори очи, но скоро след това отново ги отвори. Противно на собствените си очаквания, в тази ситуация не изпитваше ни най-малък срам. Сякаш за нея най-естественото нещо на света беше да бъде съблечена тук от любимия си.

Когато няколко минути по-късно застана пред него съвсем гола, той я взе на ръце и леко я положи върху леглото. Видя в тъмнината как устните ѝ леко се разтвориха и тя му се усмихна.

— Моля те, не ме карай дълго да чакам.

Жан-Марк съблече през глава пуловера си и го пусна върху бельото на Жаклин. Скоро се освободи и от останалите си дрехи.

Кожата му блестеше в тъмнината и тя можа да забележи играта на мускулите по ръцете и тялото му. Беше много по-силен, отколкото бе предполагала, и имаше почти атлетична фигура.

След като напълно се бе съблякъл, той остана за момент изправен до леглото.

Жаклин разгледа тялото му и му протегна ръката си. Жан-Марк я улови и докато тя се преместваше леко встрани, той легна до нея.

Жаклин усети страхотната топлина, която се излъчваше от него и мигновено премина върху тялото ѝ. След това ръцете му я обгърнаха, привлякоха я към него, а няколко минути по-късно имаше чувството, че една страстна вълна я обхваща и отнася...

— Обичам те, Жан-Марк, обичам те — прошепна тя, когато телата им се сляха.

— Беше прекрасно — промълви Жаклин и обърна глава към него. — Никога в живота си не съм се чувствала така великолепно.

В тъмнината на стаята виждаше профила му. Вдигна пръст и го плъзна по челото, по продължение на носа, до брадичката му. Жан-Марк отвори устни и се опита да улови пръста ѝ.

— Ти си чудесна жена. Толкова си мила и нежна, и освен това притежаваш огнен темперамент. Ти си всичко, което един мъж би

могъл да желае.

— Внимание! — Жаклин започна да играе с език по ухото му. — Иначе ще приема това за чиста монета и ще си въобразя някои неща.

Студентът се засмя и се отдаде на нежността ѝ, докато изведнъж наклони глава встрани, погледна Жаклин и каза:

— Знаеш ли, че последните дванадесет часа прекарах с две съвсем различни жени?

— Трябва да ми обясниш по-точно — тя сложи дясната си ръка върху гърдите му.

Жан-Марк се загледа към тавана и докосна пръстите ѝ.

— От една страна се запознах с жената, която изглеждаше спокойна и вгълбена в себе си, и в която най-силно ме поразиха тъжните ѝ очи. И макар, че тя беше решила за в бъдеще да не се доверява на гласа на разума си, а да слуша само този на сърцето, имах чувството, че беше по-скоро резервирана и малко затворена в себе си.

— А другата?

— Другата — той надигна тяло и се подпря на лакти, — другата е жена, която носи в себе си темперамента на циганка и дивата, необузdana жизнерадост на южноамериканка.

Лявата му ръка се плъзна по корема и бедрата ѝ.

— Това, което се питам сега, е...

Жаклин се усмихна и довърши изречението му.

— ... коя е истинската Жаклин Дантон?

Студентът кимна и метна едно одеяло върху краката ѝ. Някъде в къщата имаше отворен прозорец и до тях достигаше музика от грамофон.

— Може би не е толкова просто да се отговори на този въпрос — продължи американката. — Възможно е да нося в себе си по нещо от двете, от спокойствието на едната и необуздаността на другата.

— Естествено — той махна косите от лицето ѝ и ги разпусна върху раменете ѝ. — Всеки от нас носи в себе си повече от една личност и всички ние имаме черти на характера, които си противоречат и на пръв поглед изглеждат взаимно несъвместими. Всъщност точно този факт прави даден човек интересен. Но аз имах предвид нещо друго.

Жаклин хвана ръката му и я стисна силно.

— И какво е то?

— Не е толкова просто да се изрази с думи. Аз съм художник, а не човек, който може да борава добре с думите. Само си мислех...

Жаклин го прекъсна.

— Струва ми се, че в момента заобикаляш нещо и се измъкваш, вместо да пристъпиш направо към въпроса.

— Защо ще правя това?

— За да не ми причиниш болка — тихо каза тя и сгуши глава до гърдите му. — В края на краищата ти си достатъчно деликатен, за да не ме попиташ направо защо при този мой южен темперамент съм стигнала дотам да вися по разни скучни, блудкави приеми в качеството си на професорска съпруга с тъжно до смърт лице.

— Не съм имал това предвид — бурно се възпротиви Жан-Марк.

— Но е така. А днес ми стана ясно колко много съм изменила на собствената си природа, как животът ме е напъхал в някаква роля, която не ми подхожда и ни най-малко не съответства на същността ми.

Тя се обърна леко на една страна и го погледна в очите.

— Проблемът в живота ми беше, че съвсем бавно и неусетно изпаднах в тази ситуация. Никога не съм искала това, но и не можех да го спра — просто защото процесът се проточи толкова дълго, че аз забелязах мрежата едва когато напълно се бях заплела в нея.

— С това искаш да кажеш, че животът ти през последните години не ти харесва, така ли?

Жаклин сложи ръката си върху гърдите на Жан-Марк и се загледа в собствените си пръсти. Брачната халка блестеше в тъмнината.

— Да не говорим повече за това — помоли тихо.

Настана тишина, в която всеки от тях можеше да чуе диханието на другия. Накрая Жаклин притегли тялото му съвсем близо до себе си.

— Нека поне тази нощ да забравим грешките на миналото — добави тя — и нека сме щастливи, че днес взехме правилно решение.

Той усети топлината и нежността на кожата ѝ, но я накара да почака още миг.

— Тогава още сега ми кажи, че си взела това решение не само за днес, а и за в бъдеще — очите му блестяха в тъмнината на стаята. — Доброволно никога няма да те пусна да си отидеш.

— Не е и необходимо — прошепна тя в ухото му. — Никога вече...

IX

— О, мадам, вие ли сте?

Жаклин още не беше затворила входната врата, когато чу загрижения глас на прислужницата.

— Да, Николет.

— Слава Богу, мадам.

Младата францужойка държеше в ръце бърсалка за прах от пера и разтревожено гледаше професоршата.

— Вече се страхувах, че ви се е случило нещо.

— Но аз не ви казах кога ще се върна — Жаклин влезе в коридора на апартамента.

— Не, мадам. Но и не казахте, че... — беше ѝ неудобно да довърши изречението си. — Съпругът ви се обади преди час.

Жаклин, която тъкмо искаше да влезе в съседната стая, се спря и се обърна към Николет.

— Казахте ли му...?

Францужойката енергично поклати глава.

— Не, мадам — тя леко се изчерви. — Всъщност... Той не пита за вас. Само ме помоли да ви съобщя, че ще се върне от пътуването чак вдругиден. Да ви... да ви донеса ли едно кафе?

— С удоволствие — Жаклин се усмихна и влезе в дневната.

Утринното слънце нахлуваше през прозореца в стаята. През вратата на трапезарията видя, че Николет ѝ беше приготвила масата за закуска.

Тя отиде до дивана и седна. Бавно обходи с поглед стаята. Като че ли тази сутрин виждаше всички предмети в друга светлина. Картините по стените, снимките върху шкафовете, завесите, мебелите — всичко си беше същото и въпреки това ѝ се струваше, че се е изменило нещо основно.

Мислите ѝ започнаха да се избистрят и младата американка ги пусна на воля. Още веднъж си спомни часовете, които беше прекарала заедно с Жан-Марк. Струваше ѝ се, че усеща ръцете му върху кожата

си, че чува гласа му, дори, че е тук в апартамента, съвсем близо до нея...

Тя си спомни последните думи, които бяха разменили сутринта, преди да напусне жилището му.

— Решението е само твое — й беше казал Жан-Марк. Сигурен съм, че ще постъпиш правилно и не те насилвам за нищо. Трябва да знаеш, че искам да те имам само за себе си, че имам нужда от теб.

Беше я прегърнал за последно.

— Ще говоря със съпруга си щом се прибере вкъщи. Ще му кажа това, което ми нашепва гласът тук вътре — тя беше сложила ръка на сърцето си. — После ще дойда при теб и...

— ... и ще останеш при мен — довърши той и я целуна още веднъж по устните.

— Мадам, кафето ви. Да ви донеса ли още нещо?

— Не, благодаря — тя посегна към чашата.

Николет излезе от стаята така тихо, както беше влязла.

Жаклин отпи глътка от кафето си, което тази сутрин предпочиташе без захар и мляко. После отново остави чашата и се облегна назад на дивана.

Беше решила да говори с Рупърт още в деня на завръщането му. Но ето че мъжът й беше удължил престоя си с ден и половина и тя трябваше да чака най-малко още четиридесет и осем часа.

Младата американка пое дълбоко въздух. Започна да обмисля как би било най-добре да подходи.

Дали първо да заговори за това, че през последните години постепенно се бяха отчуждили един от друг? Или да започне да го упреква заради егоизма му?

Тя поклати глава.

„Най-добре ще е просто да му кажа истината. Вече не те обичам, Рупърт. Някога те обичах, но времето показва, че имаме различни възгледи за живота, които са несъвместими. Симпатията, която някога изпитвах към теб, се превърна в ужасяващо безразличие. За мен ти вече не означаваш нищо, вече не те очаквам вечер с радостното нетърпение на първите месеци, не жадувам завръщането ти, когато те няма.

А ти? Смяташ ли, че не съм забелязала съществуването на други жени, които те интересуват повече от мен? Които те боготворят така,

както аз някога, и на които даряваш симпатията си в знак на отплата.“

Усети вътрешното напрежение, което я обхвана при мисълта за него.

Но не беше ли права? Това, което сега мислено беше казала на Рупърт, не отговаряше ли изцяло на истината?

„Естествено — каза си тя. — И това не е всичко. Какво стори през последните години, за да ме направиш щастлива? Какво предприе, за да изпълниш живота ми и поне мъничко да го обогатиш? Нищо. Винаги си мислил само за себе си. Винаги си гледал само кариерата си. Издигането на професор Дантон. Това бе всичко, което те интересуваше. Всичко останало беше подчинено на тази цел.“

Тя стана и отиде до прозореца. Вън през листата на дърветата подухваше лек ветрец. Изведнъж сърцето ѝ заби лудо и ръцете ѝ се овлажниха.

„Знам, че обичам Жан-Марк и вече не обичам Рупърт Дантон. Защо просто не застана пред мъжа си и не му кажа всичко това така кратко и ясно, както го виждам аз самата?“

Тя пристъпи до шкафа, върху който се намираха ваканционните им снимки. Рупърт и Жаклин Дантон на плажа на един от карибските острови. Двата се усмихваха срещу камерата и правеха впечатление на щастливи и весели хора.

„Това е минало — си каза младата американка. — Трябва постоянно да си го повтарям. Беше време, когато чувствата и усещанията ми бяха по-различни от сегашните. Но времената се промениха ѝ трябва да изхождам от това какво изпитвам днес.“

Тя обърна гръб на снимките и тръгна из стаята.

Върху малката масичка лежах писмата, пристигнали през последните дни. Жаклин ги вдигна и започна да ги разглежда едно по едно.

Повечето остави обратно, задържа в ръка само две от тях — от брат си и от майката на Рупърт.

Жаклин отвори двете писма и седна в голямото кресло в ъгъла на стаята.

Започна да чете...

Четвърт час по-късно остави писмата настрана. Очите ѝ бяха пълни със сълзи. Искаше ѝ се да не беше ги отваряла изобщо.

Брат ѝ пишеше какво му се беше случило в началото на следването му в Сан Франциско, че междувременно бил свикнал с обстановката и че щял да си потърси работа за през първата семестриална ваканция. Със спечелените пари искал да посети Рупърт и Жаклин в началото на лятото.

„Страшно ще се радвам да посетя заедно с вас двамата музеите в града и освен това ще ви донеса някои интересни находки. Прегледах архива на нашия университет и намерих някои сведения за мексиканската революционна живопис през тридесетте и четиридесетте години, които Рупърт сигурно още не познава. Сигурен съм, че ще се изненада.“

Жаклин избърза сълзите от очите си.

Тони, по-малкият ѝ брат, винаги е бил много впечатлен от Рупърт. При посещенията на момчето двамата много добре се разбираха. Заедно събраха материали за едно изследване върху мексиканската стенна живопис и братът на Жаклин се беше запалил на тази тема. Ето че през лятото искаше да им дойде на гости.

Писмото от майката на Рупърт нарани Жаклин още по-дълбоко.

„Наистина е жалко, че сега вие двамата сте толкова далеч и че в близко бъдеще няма да имаме възможност да се видим. Въпреки това мисълта, че Жаклин е при теб, ме прави щастлива. Тя е снаха, за която всяка майка може само да мечтае. Надявам се, че това ти е ясно и че от време на време ѝ го показваш. При всички случаи на първо време желая на двама ви всичко хубаво в Париж и много се надявам догодина отново да ви видя при себе си.

Вашата майка.“

Младата американка не можа да сдържи повече потока на сълзите си. Тя подпря глава на ръцете си и изхълца.

„Какво да направя? — питаше се тя. — Всичко, което исках, беше честна основа за по-нататъшния ми живот, да приключа с лъжата, върху която е изграден сегашният.“

А всичко ѝ се бе сторило толкова просто, когато сутринта си тръгваше от жилището на студента. Сега тук, в стаята на апартамента си, изведнъж отново бе настигната от действителността.

Наистина ли беше така? Дали връзката ѝ с Жан-Марк беше само сън? Дали животът с Рупърт Дантон бе действителността, с която трябваше да се примири?

Погледът ѝ се плъзна из стаята и накрая спря върху двете писма.

Може би Тони щеше да я разбере, когато му обясни защо е напуснала Рупърт. Но как един ден щеше да се покаже пред очите на майка му? Беси бе чудесна жена и двете с Жаклин винаги се бяха разбирали прекрасно. Как ли щеше да възприеме факта, че тя и Рупърт са се разделили? От едната страна беше собственият ѝ син, а от друга тя — снаха ѝ, която обичаше като собствена дъщеря!

Жаклин се опита да прогони мислите си и за няколко мига да не мисли за нищо, но не успя. Накрая не издържа повече в стаята. Излезе в коридора, взе жилетката си и хукна надолу по стълбите.

— Мадам! — догони я гласът на Николет и тя спря. — Извинете, мадам. Исках само да зная дали да сервирам обяда както обикновено?

— Недейте. Починете си днес следобед, Николет. Елате чак утре рано сутринта.

Опита се да се усмихне, но лицето на прислужницата ѝ показва, че опитът ѝ бе несполучлив. С кимване, отразяващо цялото ѝ объркване относно ситуацията, която не разбираше, Николет бавно затвори вратата.

Жаклин излезе навън, слезе по стъпалата, водещи към градинската врата и се отправи към парка.

Въпреки топлото утринно слънце ѝ стана малко студено. След около стотина метра намери пейка, разположена на слънце, и седна.

Погледът ѝ се плъзна по тревата, храстите и дърветата, след това отпусна назад глава и затвори очи. Слънцето бе вече доста силно за сезона и за няколко минути успя да стопли Жаклин така, че тя остави жилетката си настрана.

Но не успя да прогони мислите ѝ. Те занимаваха младата жена и през следващите часове, бяха като мрежа, затягаща се толкова по-

силно, колкото повече Жаклин се мъчеше да се освободи от нея...

Х

Чистачките на таксито се движеха равномерно, но дъждът, започнал по време на приема, се усилваше и за няколко секунди покриваше предното стъкло с вода.

Освен шума на двигателя се чуваше само плющенето на дъжда, който се изливаше върху покрива на колата.

Жаклин беше седнала зад шофьора, а Рупърт се бе настанил до него. На младата американка ѝ стана студено и тя придърпа по-плътно до тялото си покритото с пайети сако на вечерната си рокля. Ръцете ѝ здраво държаха плата и го притискаха към кожата ѝ.

Тя обърна глава встрани и се загледа през прозореца в светлините на ресторантите и бистрата в центъра на града и насядалите в тях хора. Таксито забави ход и спря пред един светофар.

В спортната кола до тях млада двойка използваше краткото време на престой за прегръдки и целувки. Шофьорът не ги забеляза и потегли веднага, щом се появи жълтата светлина.

Погледът на Жаклин попадна на огледалото на шофьора. Видя мъжа си, който бе отпуснал глава на облегалката и следеше с очи ритмичното движение на чистачките.

Жаклин махна кичур коса от челото си и сведе поглед.

Ситуацията, в която се намираше, бе съвършено объркана. Тя прехапа долната си устна и затвори очи, за да задържи сълзите си.

Как можа да се стигне дотам?

Къде бе сгрешила?

Облегна глава на страничния прозорец на колата и се загледа в някаква точка с безизразно лице.

Само допреди два дни всичко беше така открито, така ясно, а решението на проблемите ѝ изглеждаше само въпрос на време.

Четиридесет и осем часа по-късно като че ли върху всичките ѝ надежди за бъдещето се бе спуснала тъмна сянка.

Всичко започна в парка, който посети преди обед. Сама, отдадена на мислите си, не можа да намери изход от противоречивите чувства,

които постоянно ѝ се натрапваха.

Беше станало почти обяд, когато успя за малко да потисне бремето на мислите си. Жаклин не можа да се сети за друг изход, освен да вземе такси и да отиде при Жан-Марк.

Надяваше се да получи от него подкрепа, вярваше, че той ще може да ѝ помогне при търсенето на път, на нещо повече от временно решение.

Но Жан-Марк не беше вкъщи.

Жаклин го почака известно време, като трябваше да изтърпи няколко язвителни забележки на старата портиерка, но студентът не се появи. След два часа отново хвана такси и се прибра вкъщи.

Цяла вечер седя сама и постоянно мисли за него. Не само за него, а и за Тони, за Беси, за Рупърт. Около единадесет часа си легна и остана будна до ранните утринни часове. След няколко часа сън закуси, отново си поръча такси и за втори път отиде до жилището на Жан-Марк.

Но студентът пак не си беше вкъщи.

— Подреди ли ви момчето? — я попита портиерката, когато отново слезе по стълбите. И като повдигна рамене, добави: — Такива са всичките, тези млади художници. Днес с тази, утре с онази. Искате ли да ви дам един съвет? Забравете го. Ще си спестите сума ти ядове.

Жаклин започна да трепери от гняв и веднага напусна коридора. В продължение на няколко часа вървя напред-назад по улицата, като очакваше, че той най-после ще се прибере.

Но напразно.

В два часа следобед се върна отново на улица „Дьолриш“. Николет я посрещна с новината, че мосю Дантон се е обадил по телефона и че щял да дойде да я вземе в седем часа.

— За къде? — изненада се Жаклин.

— За приема, мадам. Приема в Сорбоната!

Николет бе учудена от факта, че професоршата просто е могла да забрави подобно важно обществено задължение.

Жаклин седна за няколко минути в дневната и изля на воля сълзите си...

— Моля ви, спрете там отпред! — гласът на Рупърт Дантон я сепна. Той посочи на шофьора едно вестникарче, което продаваше нощните издания на няколко парижки ежедневника. Колата спря.

Мъжът ѝ смъкна страничния прозорец, размени няколко думи с момчето, подаде му няколко монети и взе два вестника.

Таксито бавно потегли.

С дясната си ръка Жаклин поглади лявата и напипа халката. Отново се сети за следобеда...

Два пъти потърси Жан-Марк, но и двата пъти не го намери. Вероятно отсъствието му имаше съвсем просто обяснение. Може би се бе посветил на работата си или беше на лекция.

Или може би съществуваше друго обяснение? Дали си имаше друго задължение, за което тя нищо не знаеше, а и той не ѝ беше казал нищо?

Докато се приготвяше за приема, през ума ѝ постоянно минаваха различни обяснения на отсъствието му. Но колкото повече напредваше времето, толкова по-натрапчиво я занимаваше един друг проблем.

Трябваше да говори с Рупърт. Трябваше да му каже какво се бе случило междувременно. Тя усещаше вътрешна необходимост да облекчи сърцето си. Просто трябваше да го направи, макар че в този момент все още не можеше да проследи последователността на действията си. Беше ѝ невъзможно да живее повече с лъжата.

Но събитията отново бяха избързали. Рупърт бе дошъл да я вземе в седем часа за приема, пътуването бе продължило няколко минути, а едно такси не беше мястото, където можеше да се изясни с него.

Жаклин се отчайваше все повече. Накрая реши да отложи обясненията за късно вечерта. Постависи за задача в началото на приема да помоли Рупърт за разговор. След това вкъщи щеше да уреди нещата...

Тя беше планирала всичко това. Точно преди четири часа. А сега отново бе изпаднала в ситуация, която не беше предвидила и от която в момента не виждаше изход.

Шофьорът намали скоростта, престрои колата в лявото платно и зави наляво по улица „Жоантен“, от която след около стотина метра се отклоняваше улица и Дьолриш.

През предното стъкло Жаклин видя решетъчната ограда и градинската врата на номер петдесет и четвърти. Колата спря, Рупърт плати и помогна на жена си да слезе.

Дъждът беше понамалял. Шофьорът потегли веднага и няколко секунди по-късно таксито се изгуби от погледа им.

Професорът затвори входната врата и се заизкачва по стъпалата към първия етаж.

Жаклин го последва.

Минути, в които ѝ се искаше времето да спре.

Тъй като не бе помолила съпруга си за разговор след приема, той бе поискал тази вечер да му обясни какво е ставало в негово отсъствие.

XI

Рупърт Дантон прокара ръка през сребристосивата си коса, разкопча най-горното копче на ризата си и се изкашля. Без да удостои Жаклин с нито един поглед, влезе в голямата дневна, спря до вратата и я отвори демонстративно.

Тя разбра жеста му и влезе в стаята.

Там ѝ се стори толкова студено, сякаш преди няколко дни бе започнала зимата.

Рупърт отиде до малък шкаф, завъртя ключа, отвори вратичката и с високо вдигнати вежди надникна в барчето.

— Едно уиски?

— Не, благодаря — тихо каза Жаклин и седна на дивана.

Той леко кимна, сякаш искаше да ѝ покаже, че я е разбрал, и извади тумбесто тъмно шише. С рязко движение на ръката отстрани капачката, напълни чашата си до половината и остави бутилката обратно. Преди отново да затвори барчето, взе от кутията за лед няколко кубчета и ги пусна в питието си.

После бавно се обърна и седна на своето кресло до малката масичка. След една стабилна глътка остави чашата обратно и обърна лице към жена си.

— Мисля, че няма нужда да ти обяснявам колко неудобно ми стана на прием като днешния да науча от една асистентка, че в мое отсъствие жена ми се забавлява с един от студентите.

Гласът на Рупърт беше тих, а той говореше както винаги ясно и спокойно. Но в думите му се долавяха хладни нотки.

Жаклин имаше чувството, че всички възприятия се размиха пред очите ѝ, и че гласът на мъжа ѝ достигаше до нея сякаш много отдалеч.

— Всъщност даже съм благодарен на мадмоазел Родие за това, че ми каза, макар че можеше да го направи под по-друга форма. Действително бе излишно да споменава за срещата ти с този студент пред декана на университета.

Той се облегна назад в креслото си.

— Все пак е добре човек да научава такива неща, преди да са станали достояние на всички и хората да са започнали да ги обсъждат навсякъде — начинът, по който говореше, показваше, че дълбоко в себе си се чувстваше наранен. Реагираше, като самият той нараняваше. — Може би ще можеш да кажеш няколко думи в своя защита. Вероятно съществува някакво обяснение на това, че жена ми се забавлява зад гърба ми с ученици.

Жаклин преглътна.

— Много съжалявам — започна тя и се надигна. — Преди всичко за начина, по който си разбрал. Не исках това — Рупърт взе чашата си и отпи още една солидна глътка. — Всъщност мисля, че мадмоазел Родие само се е опитала да ни използва един срещу друг, защото самата тя ти е хвърлила око.

— Можеш да си спестиш страничната маневра и да пристъпиш към същността — каза той с ледена усмивка. — Предполагам, няма да отречеш, че си била с това момче в бистрото.

— Не — спокойно отвърна Жаклин.

— В такъв случай с интерес очаквам обяснение на поведението ти.

Той отново остави чашата си. Изглежда се наслаждаваше на ситуацията, в която той беше обвиняващ, а тя обвиняема.

— Аз и Жан-Марк...

— За този студент ли говориш?

Той произнесе думата „студент“ с арогантно пренебрежение.

Жаклин не се обезкуражи.

— Вече съм се срещала с Жан-Марк много пъти. И то не само в бистрото.

Тя изглеждаше почти радостна, че бе успяла да изрече тези думи.

— Запознах се с него тук на приема, а четиринадесет дни по-късно съвсем случайно се срещнахме в града.

— Забравяш, скъпа, че Париж е милионен град. Вероятността за случайна среща е доста ограничена.

Жаклин пое дълбоко въздух и се опита да запази спокойствие след язвителната му забележка.

— Срещнахме се в същото бистро, в което преди няколко дни ни видя вашата мадмоазел Родие. След това се разходихме край Сена и много дълго разговаряхме.

— Мога ли да знам за какво си говори жена ми с някакъв ученик?

— Жан-Марк е художник и студент. Думата „ученик“ не му подхожда.

— Не се отклонявай от темата — в гласа му се бе прокраднал едва сдържан гняв.

— Разговаряхме за различни неща. Между другото той ми разказа как е започнал да рисува, какви са плановите му...

— Говорихте ли за мен?

Жаклин погледна мъжа си. За миг без малко да се разсмее заради суетата му, която го караше в подобна ситуация да зададе такъв глупав въпрос. Но това беше Рупърт Дантон — мъжът, който дори в такова положение мислеше първо за себе си.

— Не сме споменавали името ти.

Рупърт я погледна хладно. Тя се изкашля и продължи:

— Не знам дали има смисъл да ти разказвам за по-нататъшното развитие на връзката ни. Бих искала само...

— Не бива да спираш там, където започна да става интересно, скъпа.

— Намирам начина, по който ме разпитваш, за неприятен.

— Бих казал, че по-скоро поведението ти заслужава думата „неприятно“. Или се лъжа?

Жаклин отчаяно поклати глава. Стисна ръце и се опита да преглътне гнева си. Разговорът протичаше точно така, както си го представяше в таксито. Рупърт държеше конците в свои ръце и я командваше като кукла.

— Значи не сте се срещали само в бистрото и по време на екскурзийките си край Сена — той я погледна право в очите.

— Не. Била съм в жилището на Жан-Марк.

Рупърт пое дълбоко въздух. Лицето му пребледня.

— Значи си хукнала след това момче? И ми го съобщаваш просто така?

— Искам да научиш истината. Не желая да те лъжа.

С пръстите на дясната си ръка тя започна да machka лявата.

— Всъщност не съм „хукнала“ след Жан-Марк, както каза ти.

— Сигурно той те е повлякъл, принудил те е да отидеш с него, или...? — Рупърт търсеше подходящите думи.

— Отидох по собствено желание.

— И се забавлява с него в стаята му, така ли?

Жаклин замълча.

— Попитах те нещо!

Гласът му беше силен и възбуден.

— Не ме попита, а констатира. Дори подборът на думите ти показва, че не се разбираме.

— Исках само да зная...

— ... дали съм спала с него? — довърши тя, гледайки го право в очите.

Професорът кимна.

— Да — тихо каза Жаклин, без да сваля поглед. — Спах с него.

Мъжът ѝ я погледна смаяно.

— И го исках. И беше хубаво, прекрасно. Защото аз обичам Жан-Марк.

Очите на професора изразяваха чист ужас от последните ѝ думи.

— Ти... ти се осмеляваш...

Трябваше му цяла минута, за да преодолее изненадата си. Накрая стана и отиде до прозореца.

— Имаш ли ум в главата си? — изсъска той през зъби. После се обърна и я погледна. — Сигурно напълно си се побъркала.

— Защото обичам друг мъж ли?

Рупърт направи крачка към нея. Очите му се присвиха и той стисна устни.

— Само не ми се прави на Светата Дева — изкрещя той. — Не ми се преструвай, че си срещнала любовта в най-чистия ѝ вид и че просто си станала нейна жертва. Ти не си нищо друго, освен... — той се колебаеше дали да изговори думата.

Жаклин спокойно поклати глава.

— Не, Рупърт. Не съм такава. И преди всичко нямаш право да ми отправяш подобни упреци.

— Какво искаш да кажеш?

— Че не аз съм тази, която отсъства няколко пъти в месеца, която прекарва съботите и неделите си по разни художествени изложби, които отдавна са минали, и която постоянно се нрави, че има съвещания, за да се срещне с някого зад нечий гръб.

Думите ѝ го уцелиха.

— Всичко това са само евтини странични маневри — Рупърт направи отбранително движение с ръка. — Нищо друго, освен измишльотини — той се облегна с гръб на стената. — И тъй като ми подхвърляш подобни намеци — защо ти не ми каза за новата си връзка? Защо трябваше да разбере за нея на приема? Пред всички професори? От устата на моя асистентка!

Гласът му почти премина във фалцет.

— Искях да ти кажа, Рупърт. Искях да ти кажа тази вечер.

Той избухна в гръмък смях.

Жаклин смутено гледаше в пода. Знаеше колко недостоверно звучеше това.

— Значи жена ми искала тази вечер след приема в Сорбоната да ми открие, че е използвала отсъствието ми, за да се задоволява с един от студентите ми в леглото му.

Смехът му не спираше.

Изведнъж Рупърт се обърна към нея.

— Поне добър ли беше? Показа ли ти някои нови трикове? Беше ли...

— Моля те — прекъсна го жена му.

— А, така значи — каза той цинично, — при това сте си говорили за живопис. За кого? За църковните картини на Шагал? Или по-скоро ви беше до баталните сцени на Гоя?

Жаклин поклати глава.

— Недей да мърсиш всичко.

— По-скоро имам чувството, че наричам нещата, които ти явно не произнасяш с удоволствие, със собствените им имена.

Жаклин затвори очи и реши каже и останалото, което бе запланувала.

— Искам да ти съобщя и друго нещо, Рупърт. Искам да се разделя с теб.

Рупърт Дантон явно не беше допускал подобно развитие на нещата. Циничната му усмивка замръзна на устните му. Той стоеше като вцепенен до стената и гледаше Жаклин.

— Искаш...

Тя кимна.

— Правилно ме разбра. Напускам те. Не те обичам вече.

— Искаш да отидеш при него...

— Да. Искам да живея с него.

С тези думи сякаш свали огромен товар от раменете си.

Мъжът ѝ все още не намираше думи.

— През последните години направих груба грешка — каза Жаклин. — И я разбрах, когато срещнах Жан-Марк. В годините, през които живяхме заедно, се отклоних в посока, в която не исках да тласна живота си. Ние двамата постепенно се отдалечавахме един от друг. Опитах се да намеря удовлетворение в работата, но не ми се удаде. И постоянно се питах защо не съм истински щастлива до теб. Днес знам. Винаги съм търсила решението не там, където трябва. Надявах се, че ще го намеря в главата си, но едва срещата с Жан-Марк ми показва, че го нося тук — Жаклин посочи сърцето си — И затова днес вземам това решение. Искам да започна живот, да положа ново начало. Знам, че разумът ми ме предупреждава да внимавам с това решение, че ме изпълва със страх, що се отнася до последиците. Но въпреки това съм готова да последвам гласа на сърцето си.

Рупърт отиде бавно до креслото си и седна.

Жаклин го погледна. Изведнъж ѝ се стори съвършено променен. Самоувереността му, арогантната му усмивка, надменният поглед — всичко изчезна. Изгубил ума и дума, той подпря глава на ръцете си и се втренчи пред себе си.

Внезапно Жаклин бе обхваната от чувството, което никога досега не бе изпитвала в негово присъствие — съжаление. Беше ѝ болно да гледа как Рупърт, лишен от вътрешната си сигурност, изведнъж заприлича на безпомощно момче.

Минутите изтичаха. Тишината в стаята бе нарушавана единствено от дъжда, който плющеше по прозорците. Една муха се въртеше в кръг под лампата в средата на стаята.

След още пет минути, които ѝ се сториха цяла вечност, Рупърт вдигна глава. Явно междувременно му се бе изяснило значението на това, което му бе казала.

— Твърдо си решила да си отидеш, така ли?

Тя сведе поглед и кимна. Беше ѝ трудно да го гледа. Не желаше да му причинява болка, да го наранява, но и не искаше да заобикаля истината.

— Твърдо решена? — този път гласът му прозвуча по-остро от преди.

— Да — тихо каза тя, — ще те напусна.

Жаклин горещо се молеше разговорът да приключи по-скоро. Отдавна не се бе чувствала толкова жалка. Не обичаше да причинява болка на някого, дори когато — както в тази ситуация — смяташе, че е права.

Естествено Рупърт сигурно дълбоко се бе засегнал, когато тя така неочаквано му заяви, че си отива. В края на краищата не му бе дала възможност да се подготви за подобно решение от нейна страна. Тя абсолютно го изненада.

Очите ѝ се напълниха със сълзи.

Защо стана така? Защо не му предостави равен шанс, не го подготви за този разговор? Защо на раздяла трябваше да му причини такава болка?

Тя бавно надигна глава и погледна Рупърт.

Изведнъж мъжът ѝ съвършено се промени.

— Значи така си го замислила — рязко и студено каза той, — да ме измамиш, да ме излъжеш и просто да ми хвърлиш всичко това в лицето — той стисна устни, стана и отново отиде до прозореца. Известно време гледа пред себе си, после вдигна ръка и посочи Жаклин. — Едно ти обещавам — изсъска той, изпълнен с омраза. — Ще се погрижа горчиво да съжаляваш за решението си. Не си въобразявай, че ще те оставя да ме направиш за смях пред всички!

Той се изсмя цинично и поклати глава.

Безсилен гняв се надигна в Жаклин. Действително ли през последните минути бе изпитала към него съчувствие? Нима си бе помислила съвсем сериозно, че решението ѝ го бе наранило?

„След седем години съвместен живот трябваше да го допусна“ — си каза тя. Загрижеността на Рупърт дори и в тези минути бе насочена към един-единствен човек — самия него. И това бе единствената причина, поради която бе седял така извън себе си.

Жаклин пое дълбоко въздух. След това вдигна поглед към Рупърт. Изразът на лицето му отново се бе променил.

— Ще направим следното — изведнъж каза той, съвсем спокойно и без всякаква вътрешна ангажираност. — Утре рано сутринта ще отида в пътническото бюро и ще ти взема самолетен билет до Чикаго. Утре следобед ще летиш за вкъщи. Ще се обадя на мама и ще ѝ съобщя, че ще останеш при нея — да речем, шест

седмици. Ще ѝ кажем, че съм твърде зает да се грижа за теб и че изпитваш лека носталгия — той махна косата от лицето си и погледна жена си предизвикателно. — След шест седмици ще видим. Дотогава случаят ще е позабравен.

Жаклин го погледна съвършено смаяно.

Не бе за вярване колко бързо бе превключил и почти делово даваше нарежданията си. Трябваша ѝ няколко минути, за да преодолее учудването си.

— Не — тихо, но твърдо каза тя накрая.

Рупърт внезапно обърна глава.

— Какво означава това? — изсъска.

— Няма да летя за Америка.

— Ти смееш... — лицето му стана бледо като тебешир. — Давам ти шанс да се измъкнеш почти почтено от ситуацията, в която ни вкара, а ти казваш „не“?

Тя поклати глава.

Той се приближи и я хвана за раменете.

— Да не си се побъркала напълно? — изкрещя ѝ. — Да не би да искаш заради някаква смешна авантюра да поставиш на карта целия ни живот, бъдещето ни?

Тя се освободи от ръцете му и съвсем спокойно каза:

— Ние нямаме общо бъдеще. А отдавна не сме имали и общ живот.

Цялото му тяло се разтресе. Устните му трепереха от гняв. Тя бавно се изправи и отиде до вратата.

— Мисля, че тази вечер няма смисъл да говорим повече. Липсва ни обща основа за истинско разбирателство.

Тя отвори вратата, излезе в коридора и я затвори, без дори да се огледа.

XII

Когато Жаклин излезе от банята, първите лъчи на утринното слънце вече огряваха стаята. Прозорецът бе широко отворен и отвън нахлуваше бодрото чуруликане на птичките.

Преди да отиде до вратата и да натисне дръжката, тя хвърли един последен изпитателен поглед в огледалото.

Спря за миг. Изведнъж ѝ мина през ума, че тази сутрин за последен път напускаше стаята си, за да закуси в трапезарията. Тя се огледа и бавно плъзна поглед по отделните предмети вътре.

„Колко странно“ — помисли си. Въпреки че времето, прекарано в този апартамент, със сигурност не можеше да се причисли към щастливите епизоди в живота ѝ, изглежда в нея бе възникнала някаква вътрешна връзка към всичко, което я бе заобикаляло тук. И при мисълта за предстоящата раздяла ѝ ставаше малко мъчно.

Но после реши да не се поддава на сантименталността си и затвори вратата зад себе си.

Когато влезе в трапезарията, видя, че мъжът ѝ вече бе закусил и излязъл.

Тя отиде до масата и седна. В същия миг влезе Николет и Жаклин се обърна към нея. Лицето на младата францужойка беше подпухнало от плач.

— Николет! Какво се е случило с вас?

— Нищо, мадам — изхълца прислужницата и избърса сълзите от лицето си с ръка.

Жаклин взе таблата с кафето от ръцете ѝ.

— Мъжът ми говори ли с вас тази сутрин?

Младата францужойка кимна.

— И какво ви каза?

— Каза, че днес следобед ще пътувате обратно за САЩ и че в началото на следващия месец ангажиментът ми тук приключва.

Жаклин остави таблата на масата.

— Уволнил ви е?

Прислужницата кимна.

— Но вие не се тревожете за мен, мадам. Ще си намеря друго място. Само че... — гласът на младата жена отказа.

Жаклин стана и взе Николет в обятията си.

— Съжалявам — тя обви раменете ѝ с ръка.

След малко момичето се успокои.

— Тази сутрин господинът изглеждаше много нервен — започна да разказва. — Поръча ми да стегна куфарите ви и да се погрижа до обяд всичко да е готово за отпътуването ви.

Жаклин кимна и тъжно погледна Николет.

— Съберете ми багажа.

Французойката се обърна, излезе от трапезарията и веднага се залови за работа.

Половин час по-късно куфарите стояха готови в коридора на къщата. Николет бе извикала такси и колата вече чакаше пред вратата.

— Довиждане, мадам — прислужницата подаде ръка на Жаклин.

— Довиждане, Николет.

Жаклин прегърна момичето с две ръце и за няколко мига я притисна силно към себе си. След това рязко се обърна, взе куфарите и се отправи към входната врата. Хвана дръжката и я натисна надолу.

Вратата бе заключена.

Жаклин остави куфарите и се огледа.

Горе на площадката стоеше Николет и я гледаше.

„Рупърт — помисли си Жаклин. — Искан да ми попречи да напусна къщата, преди да се е върнал със самолетния билет.“

Тя затвори очи и пое дълбоко въздух. Обхвана я смесица от отчаяние и безсилен гняв. Рупърт беше готов на всичко. Не жалеше средства, за да наложи волята си.

Още веднъж хвана дръжката на вратата и се опита да я натисне надолу. Напразно.

Тя чу работещия двигател на таксито. Едно леко изсвирване на клаксона показва, че шофьорът бе започнал да губи търпение.

Очите ѝ се напълниха със сълзи. Младата жена облегна глава на вратата и няколко секунди остана в това положение със затворени очи.

Внезапно чу превъртане на ключ в ключалката и вратата се отвори.

Тя вдигна глава и погледът ѝ се спря върху усмихнатото лице на Николет.

— Тази сутрин господинът заключи вратата — каза французойката. — Но той не се сети, че аз също притежавам ключ.

Обхваната от вълна на радост, Жаклин още веднъж я прегърна.

— Благодаря — прошепна тя. — Много, много благодаря — след това направи крачка назад и добави: — Николет, ако искате след няколко години да постъпите на работа при един известен художник като детегледачка, то сега само трябва да кажете „да“.

Очите на Николет заблестяха и тя отговори, без да се колебае нито секунда.

— Ще ви известя, когато дойде времето — каза Жаклин, — имам адреса ви.

Младата прислужница кимна с широко отворени очи и остана в коридора, докато Жаклин бързаше към таксито.

— Сега трябва да ми кажеш само още едно нещо.

Жаклин се сгуши в ръцете на Жан-Марк и погледна към статива до прозореца. На него се намираше картина, разкриваща как те двамата тичат щастливи през парка.

— И какво е то? — студентът я притисна още по-плътно към себе си.

— Всъщност въпросите са два — тя прокара показалец по извитата линия на брадичката му.

— Ако не искаш да ме претовариш, то, моля те, поставяй ги един след друг.

— Първо трябва да ми кажеш къде беше вчера и онзи ден през деня. Идвах два пъти и не те намерих.

Той се усмихна и обърна лице към нея.

— Бях на път като търговец.

— Като търговец?

— Е, все пак така се нарича, когато някой продава нещо, което е произвел, или не е така?

Очите ѝ се разшириха.

— Искаш да кажеш, че...?

Жан-Марк кимна.

— Да — той не я остави да се доизкаже. — Вчера следобед продадох две картини. И получих други две поръчки. В края на краищата трябва да живеем от нещо — добави.

— О, Жан-Марк! — извика Жаклин и обви ръце около него.

— Не спомена ли два въпроса?

Младата американка го целуна по устните и каза:

— Мислиш ли, че бъдещите ни доходи ще стигнат само за двама?

Той се сепна за момент, а после я стисна в обятията си още по-силно от преди.

— Съвсем определено не — прошепна в ухото ѝ. — И вчера при договарянето на цените взех под внимание тази мисъл.

Минути наред двамата останаха прегърнати, докато Жаклин надигна леко глава.

— Други въпроси? — Жан-Марк се усмихна дяволито.

— Не точно въпрос — уточни тя. — По-скоро предложение.

— Приема се. И за какво се касае?

— За детегледачка — тихо отвърна Жаклин.

— Детегледачка?

— Само че... Дали ще можем да си позволим такава?

— Е, да, ако съвместният ни живот продължи така, както започна... То тогава сигурно ще е възможно.

— Благодаря. Това беше всичко, което исках да зная.

— И защо?

— Защото вече си имам една.

Жан-Марк преглътна и погледна малко изненадано.

— Но...

— Но какво?

— Предполагам..., че не чака долу пред вратата?

Жаклин силно се разсмя.

— Не, не. Не се тревожи. Да си дадем малко време.

През следващия четвърт час тя му разказа за една млада францужойка на име Николет. След като му бе описала характера и личността ѝ в най-блестяща светлина, Жан-Марк постави пръст върху устните ѝ и попита:

— Знаеш ли какво си мисля?

Жаклин поклати глава.

— Че не трябва да я караме да чака много дълго.

Издание:

Мери Грант. Една пролет в Париж

Американска. Първо издание

ИК „Слово“, Велико Търново, 1995

Редактор: Елка Тодорова

ISBN: 954-439-364-1

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.